İŞKUR

2015

YOZGAT

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YOZGAT ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

M.Zeki BEYAZIT (Şube Müdürü) mzeki.beyazit@iskur.gov.tr

Burçin DOĞAN (İş ve Meslek Danışmanı) burcin.arslanbulut@iskur.gov.tr

İbrahim EKİNCİ (İş ve Meslek Danışmanı) ibrahim.ekinci@iskur.gov.tr

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Yozgat İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Abdulkadir YAZICI

Yozgat Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı Mart-Nisan aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) işyerlerine kurum personelimiz, işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 186 bin 37'dir. İlimizde bu kapsamda 591 işyeri tespit edilmiş olup 504 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2015 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Nevzat ATAK

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLO LİSTESİ vi
ŞEKİL LİSTESİ viii
KISALTMALAR ix
YÖNETİCİ ÖZETİ 10
GİRİŞ 13
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 14
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 14
İŞKUR GÖSTERGELERİ 16
KAYITLI İŞSİZ 16
AÇIK İŞLER 18
İŞE YERLEŞTİRMELER 19
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 21
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 22
İKİNCİ BÖLÜM 24
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 24
AMAÇ VE YÖNTEM 24
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 26
İŞYERİ VERİLERİ 26
AÇIK İŞ VERİLERİ 43
Açık İşler 43
Sektörlere Göre Açık İş Oranı 44
Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 45
Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 46
Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 47
Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 47
Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 48
Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 49
Mesleklere Göre Açık İşlerin Dağılımı 50
Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 51

Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 52
Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Arama Kanallarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 55
İşyeri Özellikleri Bakımından Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 56
Açık İşlerde Aranan Beceriler 58
Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 60
Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 61
Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 62
Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 63
Açık İşlerde İstenen Eğitim Düzeyinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 64
Açık İşlerin Aranma Süreleri 64
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 66
Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 71
SONUÇ 89
KAYNAKÇA 91
EKLER 92
EK 1- 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 92
EK 2- ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ ve ÖRNEK SAYILARI 99
EK 3- TANIMLAR ve KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 101
EK 4: SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM 109
EK 5: 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri 110

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 14
Tablo 2:Kayıtlı işsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı 17
Tablo 3:Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 19
Tablo 4:İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı 21
Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) 22
Tablo 6:Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) 22
Tablo 7:İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*) 23
Tablo 8:Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 26
Tablo 10:Çalışanların Meslek gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 31
Tablo 11:Çalışan sayısı en Fazla Olan Meslekler 32
Tablo 12:İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları 33
Tablo 13:Part-Time Çalışanı olan İşyerleri ve Çalışanlar 34
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 35
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 36
Tablo 16:Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler .. 37
Tablo 17:İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı 38
Tablo 18:İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler ... 38
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı 42
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 44
Tablo 21:Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları 46
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 47
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 48
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 49
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 50
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 51
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları 54
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları 55
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 55
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 56
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 56

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 57
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 57
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı 58
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 61
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 62
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 63
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 64
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 64
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 65
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 65
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 66
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 68
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi ve Açık İş Sayısı 69
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 71
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 76
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 77
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 78
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 80
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 81
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 83
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları 83
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 84
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 85
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 86
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 87
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi 88

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 15
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 16
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş 18
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayıları 20
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 29
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 30
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 32
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 39
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 40
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı 41
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri 43
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 45
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı 47
Grafik 14: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 52
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 60
Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 67
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı 70
Grafik 18: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 71
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 73
Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 74
Grafik 21 Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 79
Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 80
Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri . 82

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu çalışmanın nihai hedefi Yozgat ilinin işgücü piyasasının ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak, işsizlik sorunun giderilmesine katkı sağlamaktır. Bu rapora yönelik olarak Yozgat'ta işgücü piyasası araştırması kapsamında 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinin tamamı ile 2-9 arası işçi çalıştıran işyerlerinden örneklem seçilmiş olup İş ve Meslek Danışmanları tarafından 15 Mart- 30 Nisan tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle saha çalışması yapılmıştır. Yozgat İşgücü Piyasası Araştırma Raporu için 10+ istihdamı olan işyerlerinin verileri kullanılırken, 2-9 arası işyeri verileri Türkiye geneli için kullanılmıştır. İşgücü piyasasında yaşanan gelişmeleri takip eden ve işgücü piyasasına yön verme hedefinde olan Kurumumuz iki bölümden oluşan bu raporda Yozgat ili işgücü piyasasının arz ve talep durumunu ortaya koyarak değerlendirmiştir.

Birinci bölümde İŞKUR verileri ele alınarak İlin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir. 2010 yılında Yozgat ilinde 7 bin 891 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki katını aşmış olup 16 bin 391'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu haline gelmesinden kaynaklanmaktadır.

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle açık iş sayısı 3 bin 249 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan 7 bin 107 kişilik açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir.

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen 2 bin 13 kişilik işe yerleştirmeye meslek bazında bakıldığında; Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri ilk iki sırada yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı, Makineci (Dikiş), Şeker İmal İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Garson (Servis Elemanı), Satış Temsilcisi / Plasiyer ve Metal Şekillendirici (Elle) meslekleri takip etmektedir.

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 329 adet program düzenlenmiştir. Bu programlara toplam 1815 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ilk altı ayda 3 bin 259, İEP dâhilinde 536, Mesleki eğitim kursları dâhilinde ise 1279 kişi bu kurs ve programlardan faydalanmıştır.

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma isteğinde, yeteneğinde, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Yozgat ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 1776 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 857'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İkinci Bölümde ise işverenlerin açık işleri tespit edilmiş, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimler izlenmiştir. İşgücü piyasası talep araştırması kapsamında Yozgat ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 482 işyeri 17 sektöre göre incelendiğinde Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Kültür, Eğlence Dinlence ve Spor sektörlerinde işyeri bulunmadığı tespit edilmektedir.

Yozgat'ta en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 65'i bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 69'u bu sektörlerde faaliyet gösterdiğinden çalışanlar en fazla bu üç sektörde yoğunlaşmıştır. Cinsiyete göre erkeklerin en fazla çalıştığı sektörlerin sıralaması genel çalışanların sıralaması ile aynı iken kadınlarda en fazla Bilgi ve İletişim, Toptan ve Perakende Ticaret ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerindedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis Makine Operatörleri ve Montajcılarındadır. Çalışanların yaklaşık dört te biri yani yüzde 26'sı bu meslek grubundadır. Türkiye genelinde de Yozgat'ta olduğu gibi bu meslek grubu ilk sıradadır. Yozgat'ta erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Nitelikli Tarım ve Ormancılık ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Referans döneminde (16 Mart- 30 Nisan) çalışma kapsamındaki işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanırken bu oran Yozgat ilinde yüzde 62'dir. Yozgat Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü il genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her on işyerinden altısına hizmet sunma imkânı bulmuştur. Yozgat ili Türkiye geneline göre değerlendirildiğinde işverenlere daha yüksek oranda hizmet sunmuştur. Yozgat'ta İŞKUR hizmetlerinden faydalanan 300 firmanın yüzde 43,6'sı işveren danışmanlığı hizmetinden faydalanmıştır. İlk sırada yer alan işveren danışmanlığını yüzde 43,5 ile eleman talebinde bulunan işyerleri takip etmektedir. Bu sıralamayı yüzde 41,7 ile mevzuat danışmanlığı ve yüzde 17,2 ile İşbaşı Eğitim Programı izlemektedir.

Yozgat ilinde ziyaret edilen 482 işyerinden 92'sinde toplam 306 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Referans döneminde (16 Mart – 30 Nisan) ziyaret edilen 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinden yüzde 19'u açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Yozgat'ta açık işi olan işyeri oranının Türkiye genelinden yüksek olduğu görülmektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında Yozgat'ta; en yoğun talep yüzde 37 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundadır. Yozgat ilinde nitelik gerektirmeyen meslekler ikinci sırada yer almakta olup alınan açık işlerin yüzde 15,2'sini oluşturmaktadır. Üçüncü sırada ise sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Yozgat'a son dönemde gelen ve tekstil imalatı yapan fabrikaların etkisiyle makineci mesleğinde

eleman talep edilmesi, tesis ve makine operatörleri meslek grubunun yüksek oranda açık iş almasına sebep olmuştur.

Açık işler arama kanallarına göre incelendiğinde göze çarpan ilk husus, işverenlerin açık işleri ararken İŞKUR ve Akraba-Eş Dost kanalını ilk sırada tercih ettiğidir. Bu iki arama kanalı Türkiye genelinde de ilk iki sırada tercih edilmektedir. Yozgat'ta İŞKUR'un bir iş arama kanalı olarak ilk sırada tercih edildiği ve Türkiye geneli baz alındığında yüzde 10 oranında daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Bu verinin Yozgat Çalışma ve İş Kurumu'nun işgücü piyasasındaki etkinliğini ortaya koymak adına önemli olduğu düşünülmektedir.

2015 yılında yapılan Yozgat İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 482 işyerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorusu yöneltilmiştir. Yozgat ilindeki işyerlerinin yüzde 44,7'si eleman bulmakta güçlük çektiklerini bildirmiştir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Bu fark bize Yozgat'taki işyerlerinin aradığı elemanı bulmakta sıkıntı çektiğini göstermektedir. Temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde, ilk sırada yüzde 5,52 ile Satış Temsilcisi /Plasiyer mesleği görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla yüzde 4,62 ile Elektrik Ark Kaynakçısı ve yüzde 3,84 ile Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Bu mesleklerin özellikle temininde güçlük çekilme nedenleri incelenerek doğru teşhis koyulmalı ve bu mesleklerin eleman teminine yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı veya azalışı bekleyip beklemedikleri sorulmuştur. Bu kapsamda işverenler mevcut istihdamlarına göre değerlendirerek bir sene sonrası için planlarını iletmişlerdir. Artış, azalış ve değişmez seçeneklerinin yanı sıra henüz bir planı olmayan işverenler için fikrim yok seçeneği de mevcuttur.

Yozgat ve Türkiye geneli 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri kıyaslandığında net istihdam değişimimin vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Yozgat'ta yüzde 2,7, Türkiye genelinde ise yüzde 2,9 olduğu görülmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı sırasıyla yüzde 2,1 ve yüzde 2,8'dir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise Yozgat'ta bu oran yüzde 1,7 iken Türkiye genelinde yüzde 2,6'dır. Yozgat'ın tüm göstergelerde Türkiye genelinin altında olduğu görülmektedir.

GİRİŞ

Yozgat ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşzamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Yozgat ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Talep Araştırması sonuçları analiz edilerek Yozgat işgücü talep yapısı ortaya konmaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkede ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi için emek arzında bulunan insan sayısını ifade eden bir kavramdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasası denildiğinde de bu piyasayı oluşturan unsurlar akla gelmektedir. Bu unsurlardaki değişmeler işgücü piyasasını etkilemekte olup bunlardan bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür. Ekonomik gelişmeler, nüfus ve nüfus artış hızı, yatırımlar, göç ve eğitim durumu bunlardan bazılarıdır. Bu nedenle bu bölümde Yozgat ilinin il düzeyindeki işgücü göstergeleri ele alınmıştır.

Tablo 1'de Yozgat iline ait verilere bakıldığında 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Yozgat ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)
2008	39,4	34,6	12,2
2009	41,7	37,2	11
2010	46,9	40,9	12,7
2011	53,5	48,9	8,5
2012	53,2	50	6,1
2013	51,5	47,1	8,6

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının temel ögelerinden biri de istihdamdır. İstihdamı gösteren en önemli verilerden biri ise istihdam oranıdır. İstihdam oranı ise, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranı bulunarak elde edilmektedir.

İstihdam oranındaki değere bakılarak, ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

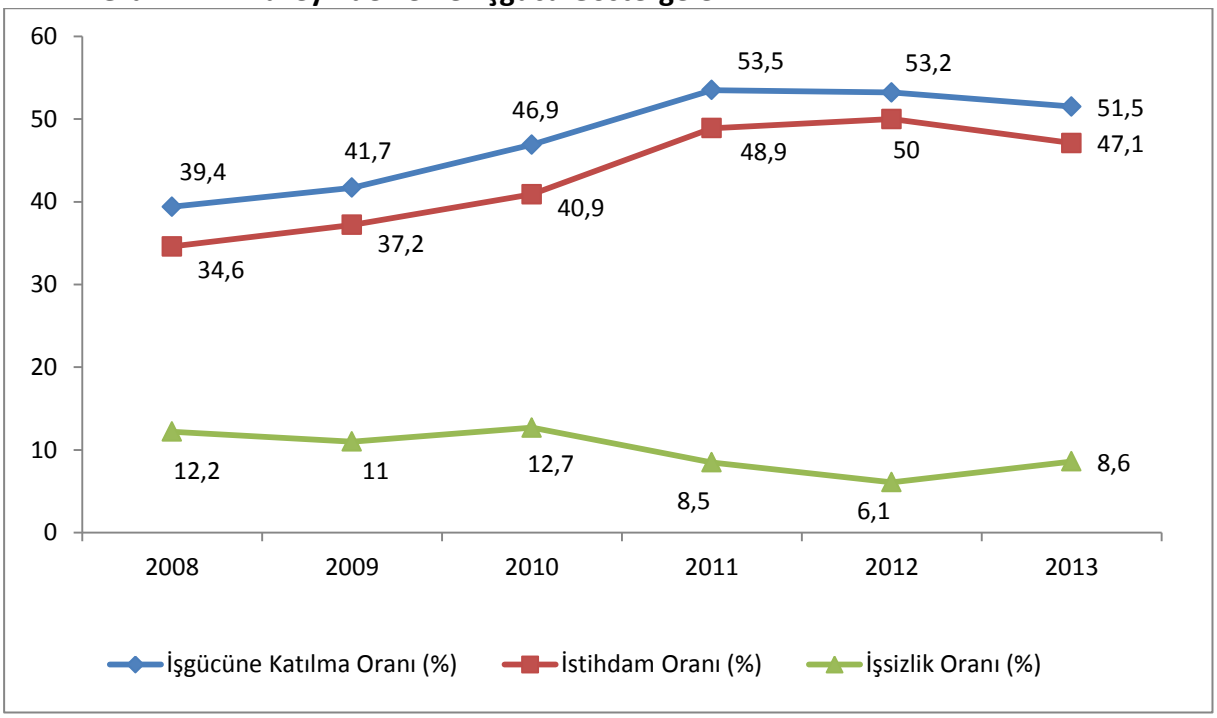

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafik incelendiğinde, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2011 yılına kadar artış göstermiş olup 2011 yılında %53,5 ile tavan yapmıştır. 2012-2013 yılları arasında ise bu oranda hafif bir düşüş yaşanmıştır. İşgücüne katılım oranı ise işgücü olarak nitelendirilen yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, grafik bize il genelinde bu nüfusun 2011 yılına kadar ciddi oranla arttığını göstermektedir.

İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin, kurumsal olmayan çalışma çağındaki (15+ yaş) nüfusa oranını ifade eder. Yozgat ili için istihdam oranı 2012 yılına kadar ciddi bir artış göstermiş olup 2012 - 2013 yılları arasında % 3' e yaklaşan bir oranda düşüş göstermiştir. Bu eğriler özellikle 2008 – 2011 yılları arasında Yozgat ilinde işgücü talebinin fazla olduğunu ve işgücüne katılımında buna paralel olarak arttığını göstermektedir.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, dalgalanmalar görülmekte olup bazı yıllarda olumsuz olarak değerlendirebileceğimiz yükselmeler meydana gelmiştir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Yozgat ili işgücü piyasasında 2012 yılına kadar istihdam alanlarının arttığı söylenebilir. 2010 yılında Türkiye ortalamasının altında olan işgücüne katılım oranı 2011 yılı itibariyle Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır. İşsizlik oranları da yıllar itibariyle Türkiye verileri ile kıyaslandığında 2011 yılından sonra Türkiye ortalamasının altına inerek olumlu bir seyir izlemiştir. Bunlar Yozgat ili açısından olumlu göstergeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir ve bu veriler kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler çalışma çağında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, kurum tarafından henüz kendisine bir iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir işyerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geri kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. Grafik 2'de Yozgat iline ait İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımları verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

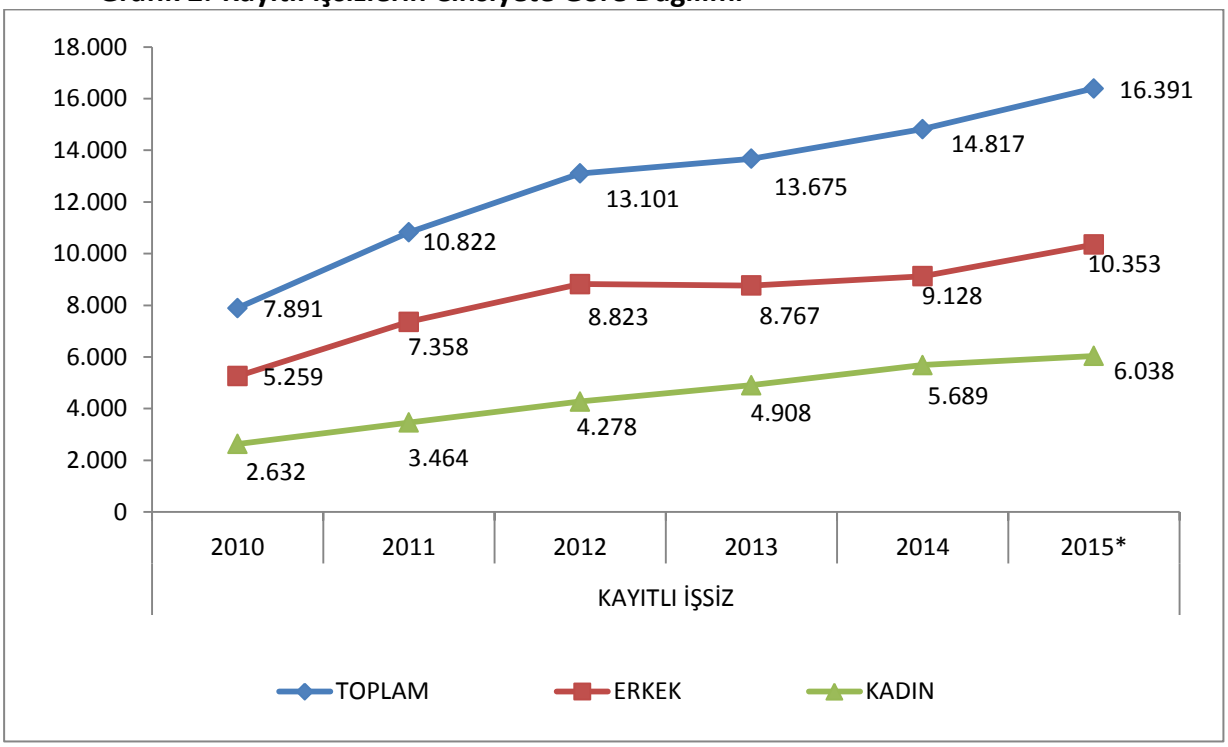

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Yozgat ilinde 7 bin 891 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki katını aşmış olup 16 bin 391'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu haline gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkek işsizlerin sayısında genel bir artış gözlemlenirken, 2013 yılında az da olsa bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin sayısı 2010 yılında 2 bin 632 iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık iki kat artarak 6 bin 38 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla

işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığını göstermektedir.

Tablo 2:Kayıtlı işsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
MESLEK	**KAYITLI İŞSİZ**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.227
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.082
BÜRO MEMURU (GENEL)	422
SEKRETER	293
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	291
ÇOBAN/SÜRÜ YÖNETİM ELEMANI (KÜÇÜKBAŞ HAYVAN)	243
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	242
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	236
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	203
ÇOCUK BAKICISI/ÇOCUK BAKIM ELEMANI	197
DİĞER MESLEKLER	7.955
GENEL TOPLAM	**16.391**

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 16 bin 391'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında Büro Memuru, Sekreter, Beden İşçisi (İnşaat), Çoban, Satış Temsilcisi gibi mesleklerin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin belirgin olarak fazla olmasının sebebi, Yozgat ilinin ekonomisinin tarıma dayalı olması ve bu insanların kendi hesabına tarımsal faaliyette bulunması ve bunun doğal bir sonucu olarak da kuruma başvuruda bulunurken daha önce tarım ile uğraştıkları için nitelikli bir meslek belirtememeleri olarak gösterilebilir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım artışlar olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır. Ayrıca kuruma kazandırılan açık işlerde vasıfsız eleman ihtiyacının Beden İşçisi (Genel) mesleğinde ilana yansıtılması, kayıt olan bu kişilerde daha çok bu mesleğin olmasına yol açmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 926 olan açık iş sayısı yıllar itibariyle katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 7 bin 107 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle de açık iş sayısı 3 bin 249 olarak gerçekleşmiştir. İŞKUR'un tanınırlığı ve personel sayısı artmış, bununla birlikte hizmetleri çeşitlenmiş ve işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek sıklaşmıştır. Bunun sonucunda işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeyi tercih etmeye başlamışlardır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

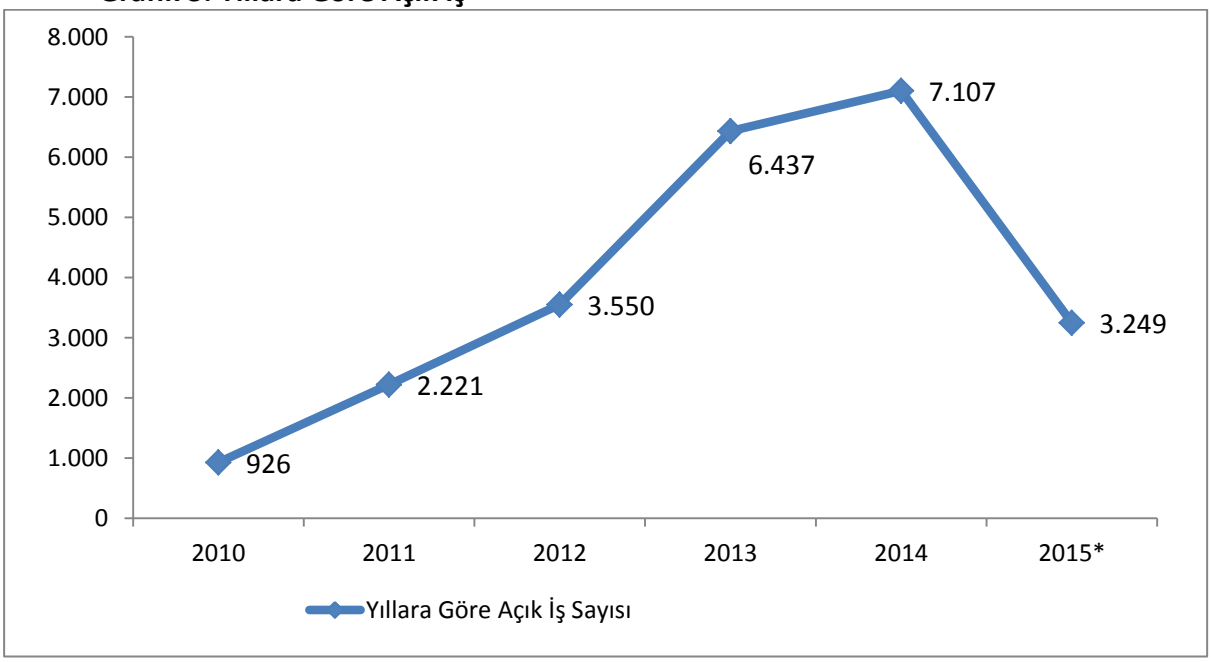

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle açık işler için birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri almıştır. Bu meslekleri sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Makineci (Dikiş), Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı gibi meslekler takip etmiştir. Yozgat ilinde açık iş bildirilen ilk 5 mesleğin vasıfsız ya da hizmet sektörüne yönelik olması, İl genelinde sanayinin gelişmemiş olmasının doğal bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özel sektörün yapmış olduğu yatırımlar, bazı özel mesleklerin listeye girmesine sebep olmuştur. Örneğin Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği bu alandaki bir özel sektör girişimcisinin Yozgat ilinde yatırım gerçekleştirmesi sonucu tabloya girmiş olup belirttiğimiz duruma örnek teşkil etmektedir. Bu ve buna benzer yatırımların artması halinde il genelinde vasıflı meslek sahibi kişilerin ve açık işlerin artması daha kolay gerçekleşecektir.

Tablo 3:Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
MESLEK	**AÇIK İŞ**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	692
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	631
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	473
MAKİNECİ (DİKİŞ)	214
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	134
ŞEKER İMAL İŞÇİSİ	94
METAL ŞEKİLLENDİRİCİ (ELLE)	74
KADIN GİYİM MODELİST YARDIMCISI	60
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	43
GARSON (SERVİS ELEMANI)	39
DİĞER	795
GENEL TOPLAM	**3.249**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 655 olan işe yerleştirme sayısı altı kattan fazla artarak 2013 yılında 4.157'ye çıkmıştır. 2014 yılında ise düşüş eğilimi göstermiş olup 3.699'a kadar gerilemiştir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde işe yerleştirme sayısı 2.013 olarak gerçekleşmiştir.

İŞKUR tarafından gerçekleştirilen işe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayıları

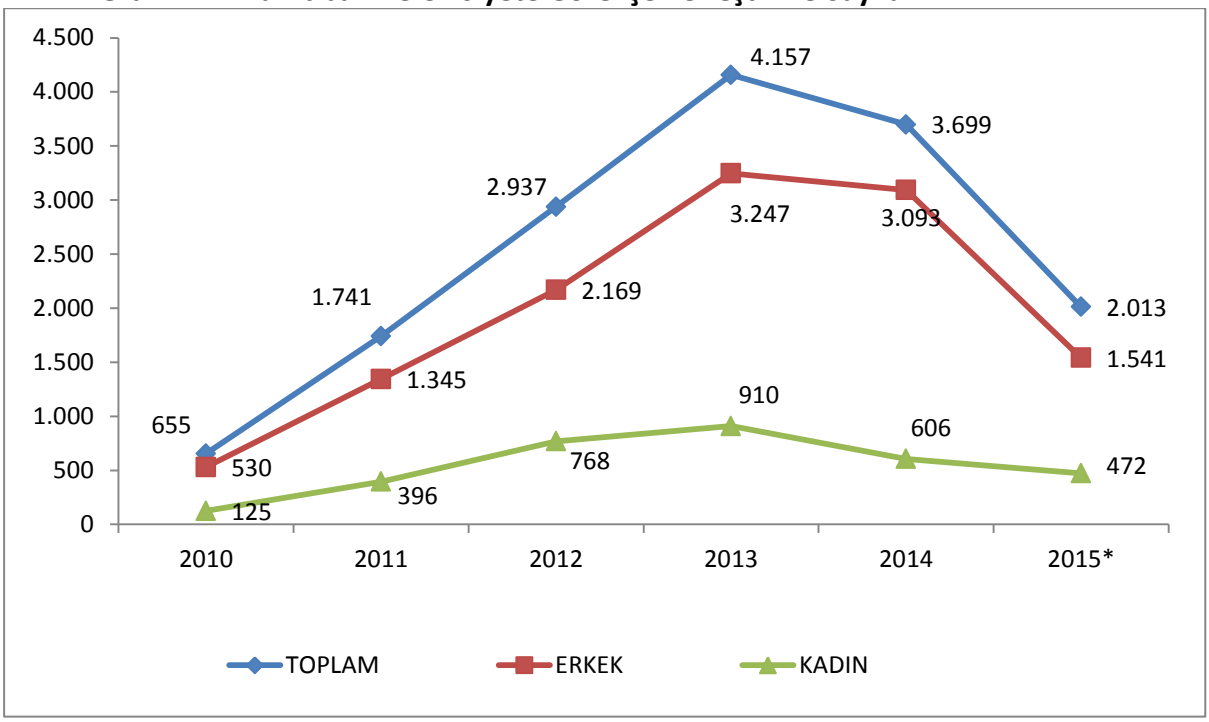

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı, Makineci (Dikiş), Şeker İmal İşçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Garson (Servis Elemanı), Satış Temsilcisi / Plasiyer ve Metal Şekillendirici (Elle) meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere bakıldığında, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4:İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
MESLEK	**İŞE YERLEŞTİRME**
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	557
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	463
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	352
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	135
MAKİNECİ (DİKİŞ)	106
ŞEKER İMAL İŞÇİSİ	93
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	34
GARSON (SERVİS ELEMANI)	18
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	18
METAL ŞEKİLLENDİRİCİ (ELLE)	17
DİĞER MESLEKLER	220
GENEL TOPLAM	**2.013**

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 329 adet program düzenlenmiş olup bu programlara toplam 1.815 kişi katılmıştır.

İlk altı ayda Toplum Yararına Program (TYP) kapsamında 3.259 kişi çalışmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise işverenler tarafından oldukça rağbet gören bir programdır. Bunun başlıca nedeni 6 ay boyunca işletmelerin İşbaşı Eğitim Programı kapsamında çalıştırdıkları elemanların ücretlerinin İŞKUR tarafından karşılanmasıdır. Aynı zamanda İŞKUR bu program ile işverene ekonomik destekte sağlamış olmaktadır. Ayrıca bu programla kursiyerlerin program bitiminde aynı işyerinde işbaşı yapmaları sağlanarak, istihdama olumlu katkıda bulunulmaktadır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 280 İEP düzenlenmiş olup 536 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 49 adet kurs düzenlenmiş olup 1279 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları, kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

YILLAR	AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARI								TOPLUM YARARINA PROGRAMLAR	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Kursiyer Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Kursiyer Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Kursiyer Sayısı
2015*	49	1.279	280	536	0	0	329	1.815	110	3.259
2014	49	1.230	346	635	11	280	406	2.145	167	4.114
2013	56	1.874	323	611	9	273	388	2.758	278	5.268
2012	52	1.609	81	144	15	425	148	2.178	263	3.544
2011	11	300	3	32	8	188	22	520	115	1.132
2010	48	1.072	0	0	5	139	53	1.211	23	270

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma isteğinde, yeteneğinde, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradığı gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Yozgat ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 1.776 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 857'si işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuran ve hak edenlerin sayılarında yıllar itibariyle artış olduğu görülmektedir.

Tablo 6:Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

YILLAR	İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURU SAYISI	İŞSİZLİK ÖDENEĞİ HAK EDEN SAYISI
2015*	1.776	857
2014	2.807	1.341
2013	2.465	1.310
2012	1.884	1.081
2011	1.228	972
2010	1.059	889

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması ile birlikte işsizlik sigortası yararlanma koşulları hakkında işsizlerin bilgilendirilmesi, işsiz kalanların işsizlik ödeneğinden yararlanmak üzere İŞKUR'a başvuruları üzerine olumlu katkı sağlamıştır.

Tablo 7:İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

MESLEKLER	İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	155
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	42
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	22
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	19
BÜRO MEMURU (GENEL)	17
AŞÇI	14
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	14
BEDEN İŞÇİSİ-BİNA İNŞAATI	13
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	12
MUHASEBECİ	10
DİĞER	357
GENEL TOPLAM	**675**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde, mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya çalıştıkları işlerden memnun olduklarını göstermektedir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip, bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen, kısa dönemli işgücü talebinin de yüksek olduğu ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman bulunamaması ve bununla birlikte bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde eşleştirilebilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile kapatmaktadır. TÜİK tarafından Sürekli Hane Halkı İşgücü Anketi sonucu arz tarafı ile ilgili yapılan bu araştırmada il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihi itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığından, örneklem çekimine mesleki kırılım dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Yozgat İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında bulunan işyerleri; sektörler, meslek grupları ve yaşlarına göre incelenmekte olup bu işyerlerinde çalışanların cinsiyetlere göre dağılımlarına yer verilmektedir. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilmektedir. Çalışma kapsamında Yozgat ilinde 482 işyeri için veri derlenmekte olup bu işyerlerinde 11 bin 604 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

İşgücü piyasası talep araştırması kapsamında Yozgat ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 482 işyeri 17 sektöre göre incelendiğinde; Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Kültür, Eğlence Dinlence ve Spor sektörlerinde işyeri bulunmadığı tespit edilmiştir. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8:Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+
Toptan ve Perakende Ticaret	31,7%
İmalat	19,7%
İnşaat	17,4%
Ulaştırma ve Depolama	7,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	4,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,5%
Eğitim	3,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,5%
Bilgi ve İletişim	0,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,6%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,2%
Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Yozgat ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırasıyla İmalat (yüzde 19,7) ile İnşaat (yüzde 17,4)

sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektör Yozgat ili verileriyle benzerlik göstermektedir. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Yozgat ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. Bu veri bize Yozgat ilinin üretim yani imalat sektörü açısından geride olduğunu göstermektedir.

Yozgat ilinde en az işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerindedir. Türkiye genelinde ise en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

İmalat sektöründeki farklılık dışında Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Yozgat ilinin sektörel dağılımı benzerlik göstermektedir.

Yozgat ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 11 bin 604 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 87'si erkek, yüzde 13'ü kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Yozgat'ta kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye ortalamasına göre daha düşüktür.

Yozgat'ta en fazla çalışanın bulunduğu İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kadınların Yozgat'ta çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının bir diğer nedeni de Türkiye genelinde Eğitim ve Sağlık sektörlerinde kadınların erkeklerden daha fazla sayıda çalışmasıdır. Bu iki sektörde çalışanların, toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 10'un üzerindedir. Yozgat'ta ise bu iki sektörün toplam çalışanlar içerisindeki payının yüzde 4'ün altında olması ve eğitim sektöründe erkek çalışan sayısının kadın çalışan sayısından fazla olması,

Yozgat'ta kadın çalışan sayısındaki düşüklüğün nedenleri arasında gösterilebilir.

Tablo 9:Yozgat'ta Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete göre Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	482	3.227	3.709
Toptan ve Perakende Ticaret	214	1.902	2.117
İnşaat	38	1.656	1.694
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	201	551	753
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6	670	676
Bilgi ve İletişim	221	285	506
Ulaştırma ve Depolama	15	439	454
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	15	378	393
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	56	301	357
Eğitim	124	188	312
Diğer Hizmet Faaliyetleri	23	212	235
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	26	178	204
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	77	65	142
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	7	33	40
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	12	12
Toplam	**1506**	**10.098**	**11.604**

Kaynak: İPA 2015

Yozgat’ta en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 65’i bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 69’u bu sektörlerde faaliyet gösterdiğinden çalışanlar en fazla bu üç sektörde yoğunlaşmıştır. Cinsiyete göre erkeklerin en fazla çalıştığı sektörlerin sıralaması toplamla aynı iken kadınlarda en fazla Bilgi ve İletişim, Toptan ve Perakende Ticaret ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerindedir.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından işyerinin ortalama büyüklükleri tahmin edilebilmektedir. Buna göre Grafik 5’te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir. Yozgat ilinde ortalama çalışan sayılarına bakıldığında bazı sektörlerde işyeri sayısının az olması ve çalışan sayısının fazla olması ile birlikte ortalama çalışan sayılarının yüksek çıktığı görülmektedir. Bu grafik değerlendirilirken bu veriyi dikkate alarak yorumlamak gerekmektedir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

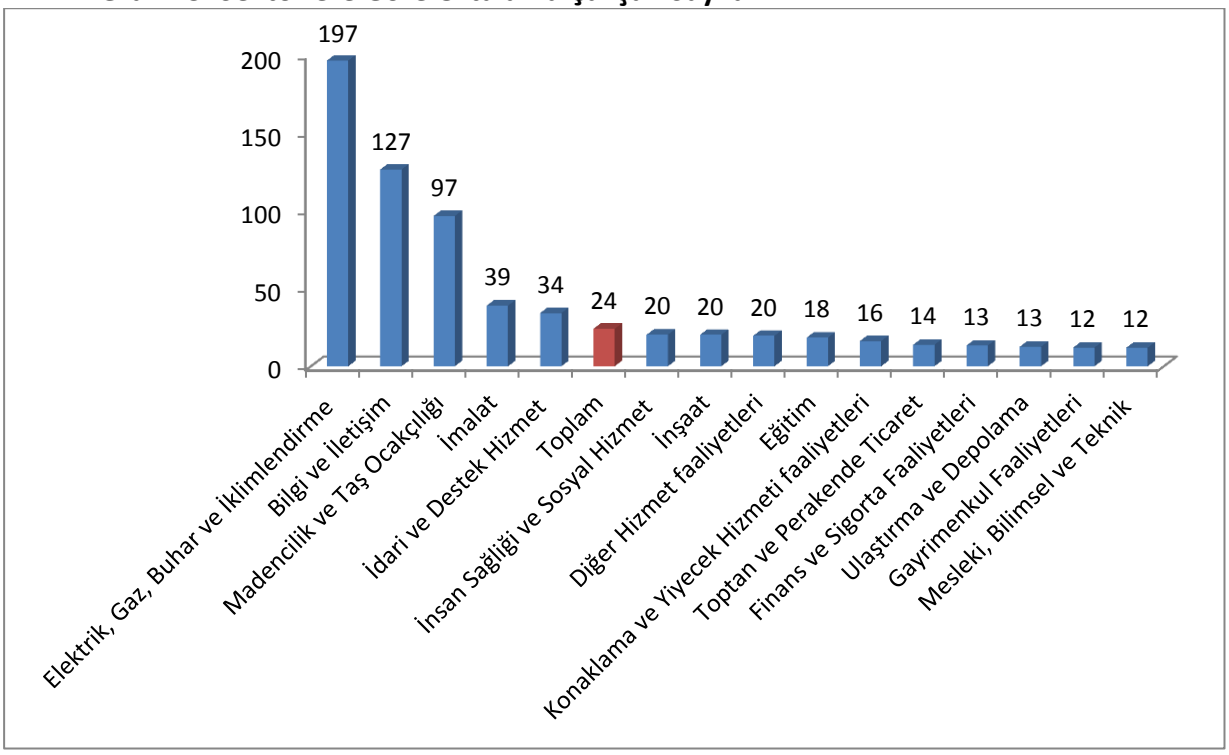

Kaynak: İPA 2015

Yozgat ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 24'tür. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Bu verilere dayanarak Yozgat'taki işyerlerinin Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli olduğu söylenebilir.

Yozgat'ta İmalat sektöründe ortalama çalışan sayısı 39 iken Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50'dir. Yozgat'ta ortalama çalışan sayısının en yüksek olduğu sektörler Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme, Bilgi ve İletişim ile Madenciliktir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

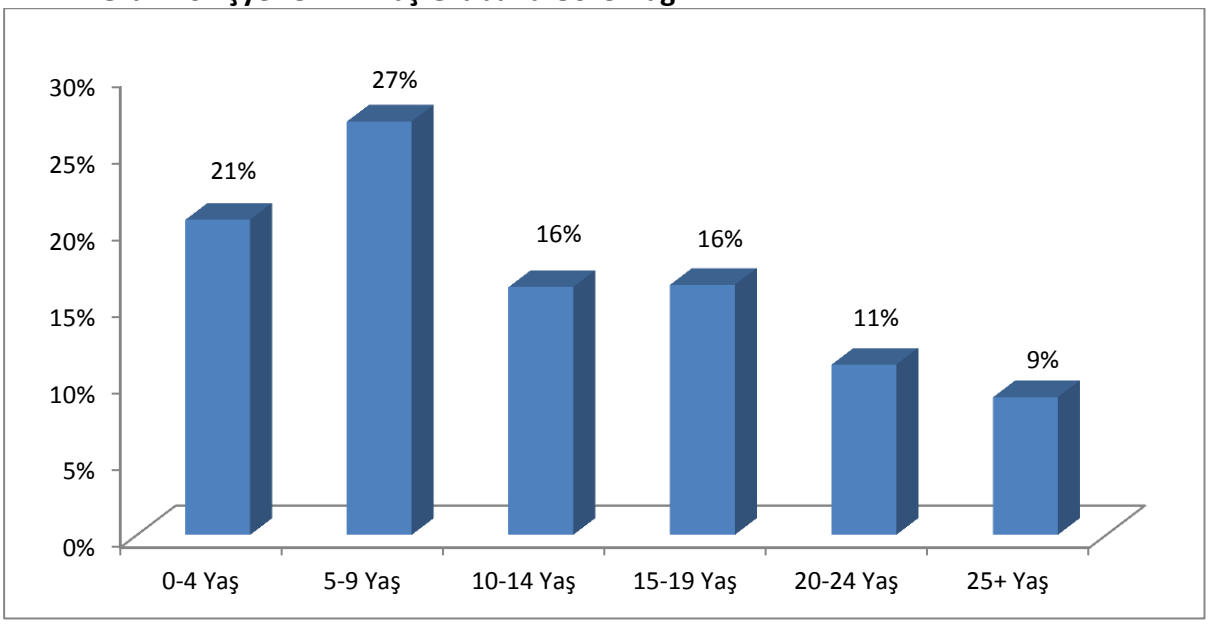

Kaynak: İPA 2015

Yozgat ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık yarısı 10 yıldan daha az süredir faaliyet gösteren işyerleridir. İl genelinde oransal olarak en düşük değere sahip işyeri grubu ise yüzde 9 ile 25 yıl ve daha fazla süredir faaliyet gösteren işyerleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu veri Yozgat'ta kurumsal ve uzun süre faaliyet gösteren işyeri sayısının düşük olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte Yozgat'taki işyerlerinin yaklaşık 4'te biri 5 ila 9 yıl arasında faaliyet gösteren işyerlerinden oluşmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin faaliyet gösterdiği her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve Yozgat genelinde olduğu gibi en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 yıl ve daha uzun süredir faaliyette bulunan işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Bu rakam Yozgat ilinin oranından yüksek olup Türkiye ortalamasının altında kalan Yozgat ilinin oranı, kurumsallaşmış firma sayısının azlığına işaret etmektedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis Makine Operatörleri ve Montajcılardadır. Çalışanların yaklaşık dört te biri yani yüzde 26'sı bu meslek grubundadır. Türkiye genelinde de Yozgat'ta olduğu gibi bu meslek grubu ilk sıradadır.

Tablo 9:Çalışanların Meslek gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
MESLEK GRUBU	**KADIN**	**ERKEK**	**TOPLAM**
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	204	2.849	3.053
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	76	1.909	1.985
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	327	1.462	1.789
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	172	1.072	1.244
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	234	935	1.169
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	90	1.054	1.144
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	348	563	911
YÖNETİCİLER	16	191	207
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	38	63	101
TOPLAM	**1.506**	**10.098**	**11.604**

Kaynak: İPA 2015

Nitelik Gerektirmeyen İşlerde çalışanlar toplam çalışanlara oranlandığında %15'lik bir çalışan kesimin niteliksiz işlerde çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Kadın ve Erkekler çalışanlar meslek gruplarına göre incelendiğinde, kadınların sanatkârlık ve teknik beceri isteyen meslek gruplarında erkeklere oranla çok daha az sayıda çalıştıkları tespit edilmektedir. Yönetici pozisyonunda da kadınların tercih edilmediği ya da çalıştırılmadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Bölgenin sosyolojik ve kültürel yapısının da bu oranlar üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

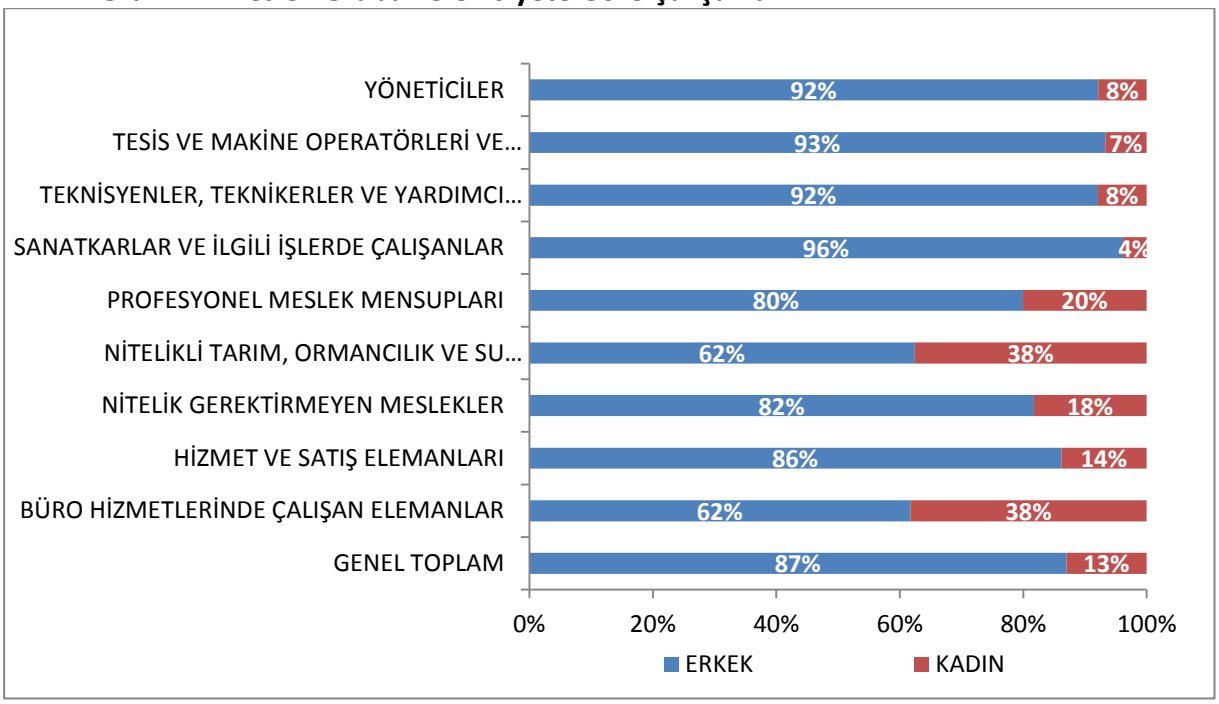

Kaynak: İPA 2015

Yozgat'ta erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Nitelikli Tarım ve Ormancılık ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Yozgat ilinde meslek gruplarının tamamında erkek çalışanların sayısı kadın çalışanların sayısından daha fazladır. Türkiye genelinde de kadınların erkeklerden fazla çalıştığı bir meslek grubu bulunmamaktadır.

Tablo 10:Çalışan sayısı en Fazla Olan Meslekler

10+		
ERKEK	**KADIN**	**TOPLAM**
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
İŞLETMECİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	İŞLETMECİ
MADENCİ (GENEL)	MAKİNECİ (DİKİŞ)	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	AŞÇI	MADENCİ (GENEL)
ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI	SEKRETER	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI
TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	MUHASEBECİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	HASTA BAKIMI TEKNİSYENİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ
MUHASEBECİ	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)

Kaynak: İPA 2015

Yozgat ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu meslek Temizlik Görevlisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Temizlik Görevlisinin ardından İşletmeci mesleğindekiler ikinci sırayı alırken Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğindekiler üçüncü sırayı almaktadır.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların ve erkeklerin en fazla çalıştığı mesleğin Temizlik Görevlisi olduğu görülmektedir. İşletmecilerin erkeklerde ikinci sıradaki meslek olduğu görülmekte olup buradan işletme sahiplerinin yani işverenlerin genelde erkek olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Referans döneminde (16 Mart- 30 Nisan) çalışma kapsamındaki işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmişken Yozgat'ta işverenlerin yüzde 62'si İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiştir. Yozgat Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü il genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her on işyerinden altısına hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre değerlendirildiğinde Yozgat İŞKUR İl Müdürlüğünün işverenlere hizmet sunumunda daha aktif rol aldığı görülmektedir.

Tablo 11:İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Toptan ve Perakende Ticaret	63,8%	32,6%
İmalat	81,1%	25,7%
İnşaat	41,4%	11,6%
Ulaştırma ve Depolama	44,4%	5,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	68,2%	5,0%
Eğitim	81,3%	4,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	57,4%	4,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	66,7%	2,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	41,2%	2,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	71,4%	1,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	57,1%	1,3%
Bilgi ve İletişim	100,0%	1,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	100,0%	0,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	66,7%	0,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	100,0%	0,3%
Toplam	**62,2%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde, Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörleri ilk üç sırayı almaktadır. İlk üç sırayı alan sektörlerin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranlarına bakıldığında, İmalat sektörü % 81 ile ilk sırayı almaktadır. Genel olarak İŞKUR hizmetlerinden en az faydalanan sektörlerin içinde İnşaat sektörü %41'lik bir oranla öne çıkmaktadır. İnşaat sektöründe çalışanların genel olarak inşaat sektörünü tercih ettikleri ve bu alanda da tanındıklarından dolayı sektör işverenleri çalışanlara direkt ulaşabilmektedir. Bu durum işverenlerin İŞKUR'u tercih etmedikleri dolayısıyla İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranının daha düşük olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Yozgat ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 8,6'sı part-time çalışana sahipken Yozgat ilinde bu oran yüzde 7,8 'dir.

Tablo 12:Part-Time Çalışanı olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektörler	Oran	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	28,6%	42	40	82
Bilgi ve İletişim	25,0%	0	92	92
Eğitim	18,8%	9	24	33
Ulaştırma ve Depolama	16,7%	2	94	96
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	13,6%	5	33	38
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	9,6%	18	19	37
Toptan ve Perakende Ticaret	7,2%	20	127	147
İmalat	6,3%	30	231	261
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5,9%	0	12	12
İnşaat	2,4%	3	17	21
Toplam	**7,8%**	**129**	**690**	**818**

Kaynak: İPA 2015

Yozgat'ta araştırma kapsamına giren 15 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 10 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri İmalat sektöründe iken bu sektör işyeri sayısı en fazla olan ikinci sektör olduğundan, oranın yüzde 6,3 ile sıralamada sonlarda kaldığı görülmektedir.

Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörlerindeki yaklaşık her dört işyerinden birinde part-time çalışan bulunmaktadır. En düşük oran ise yüzde 2,4 ile inşaat sektörüne aittir. Türkiye genelinde en yüksek orana İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü sahipken en düşük orana ise Madencilik sektörü sahiptir.

Yozgat ilinde çalışanların yüzde 7'si part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmekte iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Yozgat'a göre part-time çalışma daha yaygındır.

Yozgat ilinde part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının yüzde 16 ile part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre (yüzde 13) daha yüksek olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Bu oranların part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
KADIN	**ERKEK**	**TOPLAM**
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MADENCİ (GENEL)	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MADENCİ (GENEL)
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	ELEKTRİK TEKNİSYENİ	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI
SEKRETER	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	ELEKTRİK TEKNİSYENİ
FORMACI (ÇORAP)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
ÇORAP BURUN MAKİNESİ OPERATÖRÜ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
SAĞLIK MEMURU	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ
AŞÇI	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ
KASİYER	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Madenci ve Temizlik Görevlisi olmuştur.

Yozgat ilinde araştırma kapsamındaki 482 işyerinin 91'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Türkiye'de yüzde 17,7 olan bu oran, 91 işyeri ile Yozgat'ta yüzde 19 'dur.

Tablo 14: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

	İşyeri	Çalışan		
Sektörler	**Oran**	**Kadın Çalışan Sayısı**	**Erkek Çalışan Sayısı**	**Toplam Çalışan Sayısı**
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	50,0%	8	293	301
Bilgi ve İletişim	50,0%	212	273	485
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	45,5%	47	202	249
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	42,9%	5	565	570
İmalat	28,4%	130	1.634	1.764
Toptan ve Perakende Ticaret	22,4%	52	514	567
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16,7%	5	85	90
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	14,3%	36	33	69
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	9,3%	73	131	204
İnşaat	8,5%	10	955	965
Ulaştırma ve Depolama	5,6%	2	49	51
Toplam	**19,0%**	**581**	**4.734**	**5.315**

Kaynak: İPA 2015

Yozgat iline sektörel olarak bakıldığında araştırma kapsamındaki 15 sektörde bulunan işyerlerinden Eğitim, Gayrimenkul Faaliyetler, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinde vardiyalı çalışma uygulanmamaktadır. Yozgat ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Bilgi ve İletişim sektörleri iken, Türkiye genelinde en fazla vardiyalı çalışma yapan sektör yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörüdür. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer almaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlar cinsiyete göre değerlendirildiğinde, Yozgat ilinde oransal olarak en fazla erkeklerin çalıştığı sektörler (yüzde99,1) Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile (yüzde 98,1) İnşaat'tır. Kadınların oransal olarak daha fazla çalıştığı tek sektör ise yüzde 52,2 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür.

Yozgat ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 10,9'u kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 38,6'sı vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Ancak çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulurken vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 15:Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

KADIN	ERKEK	TOPLAM
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MADENCİ (GENEL)	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MADENCİ (GENEL)
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	ELEKTRİK TEKNİSYENİ	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI
SEKRETER	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	ELEKTRİK TEKNİSYENİ
FORMACI (ÇORAP)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
ÇORAP BURUN MAKİNESİ OPERATÖRÜ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
SAĞLIK MEMURU	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ
AŞÇI	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ
KASİYER	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI	GARSON (SERVİS ELEMANI)

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Temizlik Görevlisi ve Veri Giriş Kontrol İşletmeni yer almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak değişiklik göstermektedir. Erkeklerde ise Yozgat ilinde bu sıralama Madenci (Genel), Temizlik Görevlisi ve Elektrik Ark Kaynakçısı iken bu sıralama Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisidir.

Yozgat ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri sektörel bazda incelendiğinde, sadece İmalat, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde ihracat yapıldığı dikkat çekmektedir. Toplamda araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 3,7'si ihracat yapmaktadır. Türkiye genelinde bu oran yüzde 17,4 olup Yozgat iline göre daha yüksektir. İl genelinde çalışanların yüzde 15,4'ü ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilirken Türkiye genelinde bu oran yüzde 17,4'tür.

Tablo 16:İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektörler	**Oran**	**Kadın**	**Erkek**	**Toplam**
İmalat	14,7%	260	1087	1347
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14,3%	1	361	362
Toptan ve Perakende Ticaret	2,0%	10	63	73
Toplam	**3,7%**	**271**	**1511**	**1782**

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin oranı sektörel olarak karşılaştırıldığında Türkiye ve Yozgat ilinde en fazla ihracat yapılan ilk üç sektör aynıdır. İl genelinde oranlar incelendiğinde ilk sırada yüzde 14,7 ile imalat, ikinci sırada yüzde 14,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı yer alırken üçüncü sırada Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır. Yozgat ilinde İhracat yapan işyerlerinde de çalışanların büyük çoğunluğu (yüzde 85) erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere bakıldığında ilk üç sırada Madenci (Genel), Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine ile) ve Makineci (Dikiş) mesleklerinin olduğu görülmektedir.

Tablo 17:İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

KADIN	ERKEK	TOPLAM
MAKİNECİ (DİKİŞ)	MADENCİ (GENEL)	MADENCİ (GENEL)
MEYVE VE SEBZE YETİŞTİRİCİSİ (SERA)	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ (MAKİNEYLE)	MAKİNECİ (DİKİŞ)
METAL ŞEKİLLENDİRİCİ (ELLE)	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	SERAMİK İMAL İŞÇİSİ
SERAMİK İMAL İŞÇİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ (MAKİNEYLE)
FORMACI (ÇORAP)	METAL ŞEKİLLENDİRİCİ (ELLE)	METAL ŞEKİLLENDİRİCİ (ELLE)
ÇORAP BURUN MAKİNESİ OPERATÖRÜ	ÇORAP ÖRME MAKİNESİ OPERATÖRÜ	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)
AŞÇI	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	ÇORAP ÖRME MAKİNESİ OPERATÖRÜ
İPLİK TEMİZLEME İŞÇİSİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	MEYVE VE SEBZE YETİŞTİRİCİSİ (SERA)
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	AHŞAP DOĞRAMACI	GÜVENLİK GÖREVLİSİ

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Makineci (dikiş), Meyve ve sebze yetiştiricisi ile Ortacı/Ayakçı (tekstil) alırken, erkeklerde ise madenci (genel), elektrik ark kaynakçısı (makine ile) ve kağıt torba ve zarf imal işçisi (makine ile) olarak sıralanmaktadır.

Yozgat'ta işyerlerinin yüzde 62'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanırken bu oran Türkiye genelinde yüzde 41,9'dur. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

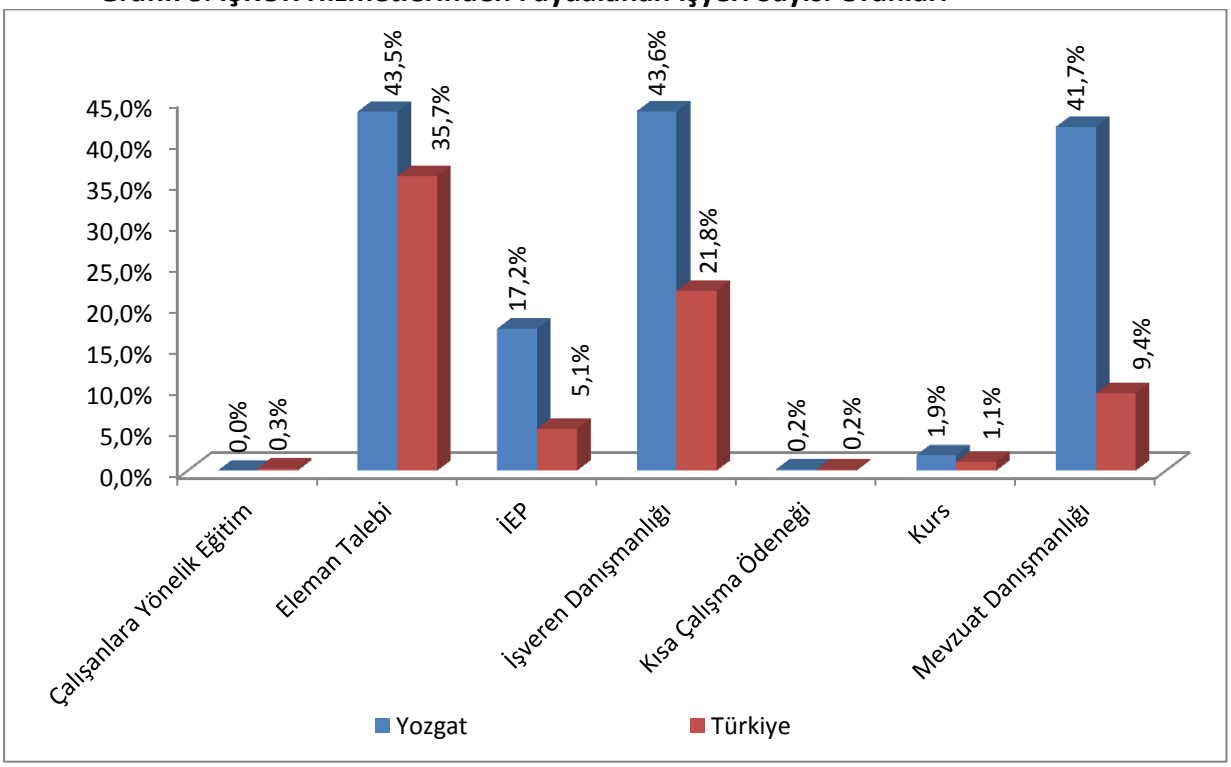

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan 300 firmanın yüzde 43,6'sı işveren danışmanlığı hizmetinden faydalanmıştır. İlk sırada yer alan işveren danışmanlığını yüzde 43,5 ile eleman talebinde bulunan işyerleri takip etmektedir. Bu sıralamayı yüzde 41,7 ile Mevzuat Danışmanlığı ve yüzde 17,2 ile İşbaşı Eğitim Programı izlemektedir. Türkiye genelinde ise bu sıralama eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Yozgat ilinde işbaşı eğitim programları, mevzuat danışmanlığı, eleman talebi ve işveren danışmanlığı hizmetleri Türkiye genelinin oldukça üzerinde bir orana sahiptir.

Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalan işyerleri genelde dengeli bir dağılım izlerken en fazla yüzde 28 ile 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri olurken ikinci sırayı yüzde 18 ile 0-4 yaş arası yeni açılan işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri paylaşmaktadır. En son sırada ise yüzde 9 ile 20-24 yaş arası işyerleri yer almaktadır.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

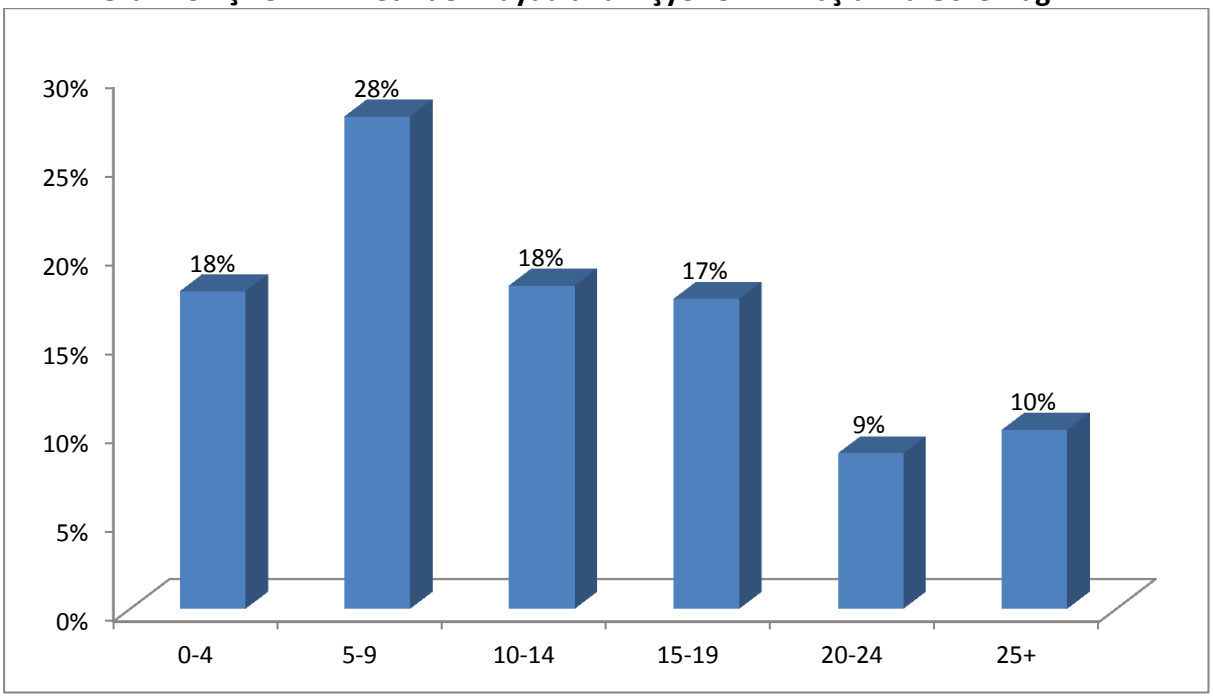

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde yaş gruplarına göre firmaların İŞKUR'dan faydalanma oranları grafiği incelendiğinde, 5-9 yaş arası işyerlerinin İŞKUR'dan daha fazla yararlandığı görülmektedir. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılıklar görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14 ve 25+ yaşa sahip firmalar aldıkları hizmetlere göre sıralandığında birinci sırada eleman talebi ve işveren danışmanlığı, ikinci sırada mevzuat danışmanlığı üçüncü sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır. Bu veriler işverenlerin İŞKUR'dan ihtiyaç duydukları işgücünün temininde bir arama kanalı olarak faydalandıklarını göstermektedir. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı da sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

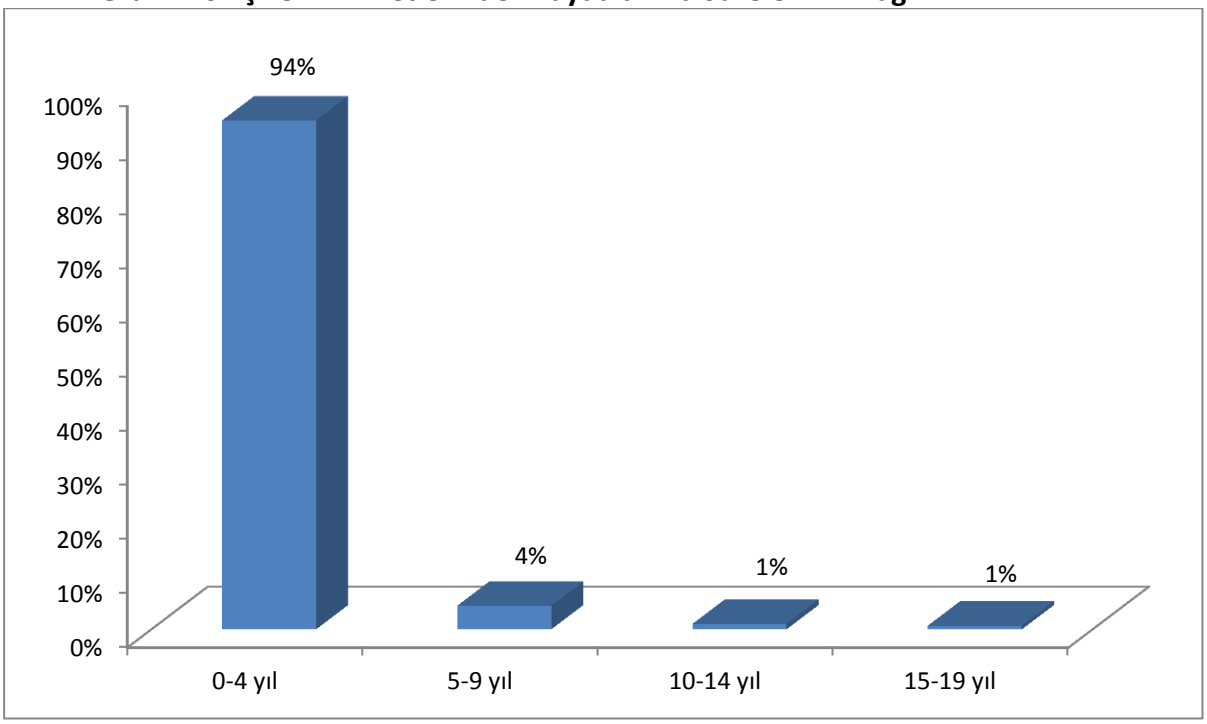

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerine faydalanma süreleri sorulmuştur. Buna göre işyerlerinin yüzde 94'ünün 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. 10-14 yıl ve 15-19 yıl arası faydalanan işyerlerinin oranı yüzde 1 ile yok denecek kadar azdır. Grafik Yozgat'taki işverenlerin tamamına yakınının İŞKUR'u son 4 yılda etkin olarak kullanmaya başladıklarını göstermektedir. İl genelinde 25 yıl ve üzeri faaliyette bulunan işverenlerden İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri tespit edilememiştir. Bu veriler dikkate alındığında İŞKUR'un son dört yıl içinde büyük bir gelişme gösterdiği, personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki nitel ve nicel iyileşme ile birlikte imajını geliştirdiği anlaşılmaktadır.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 18: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	75%	0%	75%	25%	50%
İmalat	81%	26%	73%	5%	71%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	100%	0%	50%	0%	50%
İnşaat	50%	9%	85%	0%	77%
Toptan ve Perakende Ticaret	72%	24%	66%	4%	66%
Ulaştırma ve Depolama	63%	25%	81%	0%	69%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	80%	20%	47%	0%	40%
Bilgi ve İletişim	75%	50%	25%	0%	25%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0%	50%	50%	0%	50%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0%	0%	100%	0%	0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	57%	57%	43%	0%	71%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	67%	50%	58%	0%	58%
Eğitim	62%	54%	77%	0%	77%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	80%	80%	100%	0%	80%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	63%	63%	88%	0%	75%
Toplam	**70%**	**28%**	**70%**	**3%**	**67%**

KAYNAK: 2015 İPA

Sektörlere göre işyerlerinin İŞKUR aracılığıyla faydalandığı hizmet türleri incelendiğinde eleman talebi ve işveren danışmanlığı sektörlerin hemen hepsinde ilk iki sırada yer almaktadır. Bununla birlikte işveren danışmanlığı hizmetinin bütün sektörler tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu veri kurumun danışmanlık hizmetinde bütün sektörlere ulaştığını göstermektedir. Bununla birlikte kurs hizmeti İl genelinde en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet, yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. Dikkat çeken bir diğer husus ise Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamının işveren danışmanlığı hizmetinden faydalandığı anlaşılmakta olup diğer hizmetlerden ise faydalanmadığı anlaşılmaktadır.

Önemli verilerden biri de ihracat yapan işyerlerinin yüzde 94'ünün İŞKUR'dan eleman talebinde bulunduğudur. İl genelinde part-time çalışanı olan ve vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ile ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet türünün eleman talebi olduğu görülmektedir. Bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

AÇIK İŞ VERİLERİ

Açık İşler

Açık iş, işverenler ya da alana çıkan iş ve meslek danışmanları tarafından kuruma intikal ettirilen işçi istemleridir. Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasını kapsayan referans döneminde işverenlere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süreleri sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilmiştir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

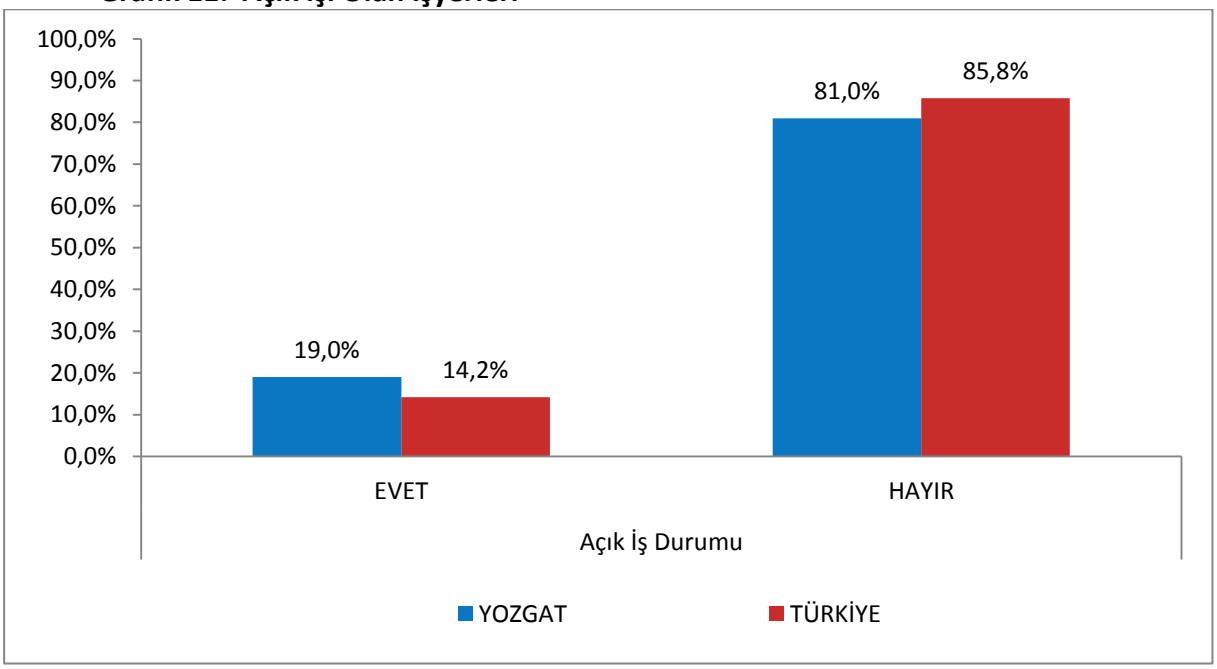

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde referans dönemi (16 Mart – 30 Nisan) içerisinde ziyaret edilen 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinden yüzde 19'u açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Yozgat'ta açık işi olan işyeri oranının Türkiye genelinden yüksek olduğu görülmektedir. Ancak 2014 yılı verileri incelendiğinde Yozgat ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 26,8 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sektörlere Göre Açık İş Oranı

Yozgat ilinde ziyaret edilen 482 işyerinden 92'sinde toplam 306 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

	YOZGAT			TÜRKİYE	
Sektör	AÇIK İŞ	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	12	3,9%	1,7%	0,6%	1,0%
İmalat	107	35,0%	2,8%	44,6%	2,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0	0,0%	0,0%	0,2%	0,4%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
İnşaat	68	22,1%	3,8%	7,8%	1,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	52	17,1%	2,4%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve Depolama	18	5,9%	3,8%	3,7%	1,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	16	5,2%	4,3%	8,8%	2,1%
Bilgi ve İletişim	11	3,6%	2,1%	1,0%	1,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5	1,6%	2,4%	3,4%	2,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8	2,8%	1,1%	6,1%	1,5%
Eğitim	5	1,7%	1,7%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	3	1,0%	1,3%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	**306**	**100,0%**	**2,6%**	**100,0%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo incelendiğinde il genelinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 35 ile İmalat sektöründedir. İmalat sektörünü yüzde 22,1 ile İnşaat, yüzde 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü izlemektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 69'unu, açık işlerin ise yüzde 74'ünü oluşturmaktadır. Bu veriden hareketle bu iki oranın birbirini etkilediği görülmektedir.

Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye geneli verileri ile Yozgat ilinin verileri kıyaslandığında, oranlar farklı olsa da ilk sıranın benzer olduğu ve İmalat sektörünün ilk sırada olduğu görülmektedir. Toptan ve Perakende Ticaret

sektörünün 17,1 ile hem Yozgat'ta hem de Türkiye genelinde aynı oranda açık iş verdiği tespit edilmiştir.

Yozgat'ın açık iş oranı yüzde 2,6 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 1 puan üzerindedir. İl genelinde sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 4,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyeti sektöründedir. Bunu yüzde 3,8 ile İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama, yüzde 2,8 ile de İmalat sektörü takip etmektedir. Bu dört sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise ilk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'de açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşmaların olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

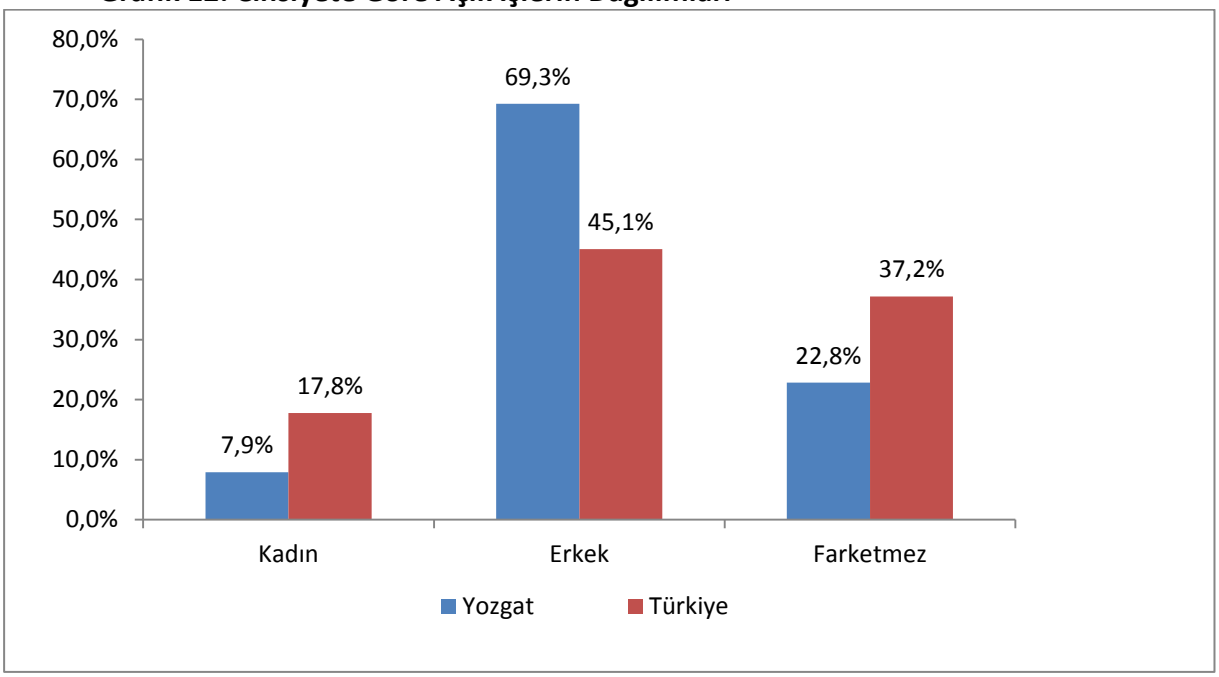

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat'taki açık işlerin sadece yüzde 7,9'u için kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneline göre düşük olup, her 13 açık işten sadece 1'inde kadın talep edilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Erkeklerde açık iş talebi yüzde 69,3 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 22,8 iken,

Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Yozgat ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde bu oran çok daha düşüktür. Yozgat genelinde Türkiye geneline oranla açık işlerde cinsiyet farklılaşmasının daha keskin olduğu görülmektedir.

Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Tablo 20:Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

10+	
Sektörler	**Açık İş Verme Oranı**
Bilgi ve İletişim	50,0%
İmalat	30,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	27,3%
Eğitim	18,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	17,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	17,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	14,4%
Ulaştırma ve Depolama	13,9%
İnşaat	12,2%
Toplam	**19,0%**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 21'de yer alan veriler analiz edildiğinde Yozgat ilinde açık iş verme oranı yüzde 19 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. İl genelinde sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 50 ile Bilgi ve İletişim sektöründeyken, Türkiye'de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. İmalat sektörünün Yozgat'taki oranı yüzde 30,5 olup ikinci sırada yer almaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü üçüncü sırada bulunmakta olup oranı yüzde 28,6'dır. Türkiye'de ise ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

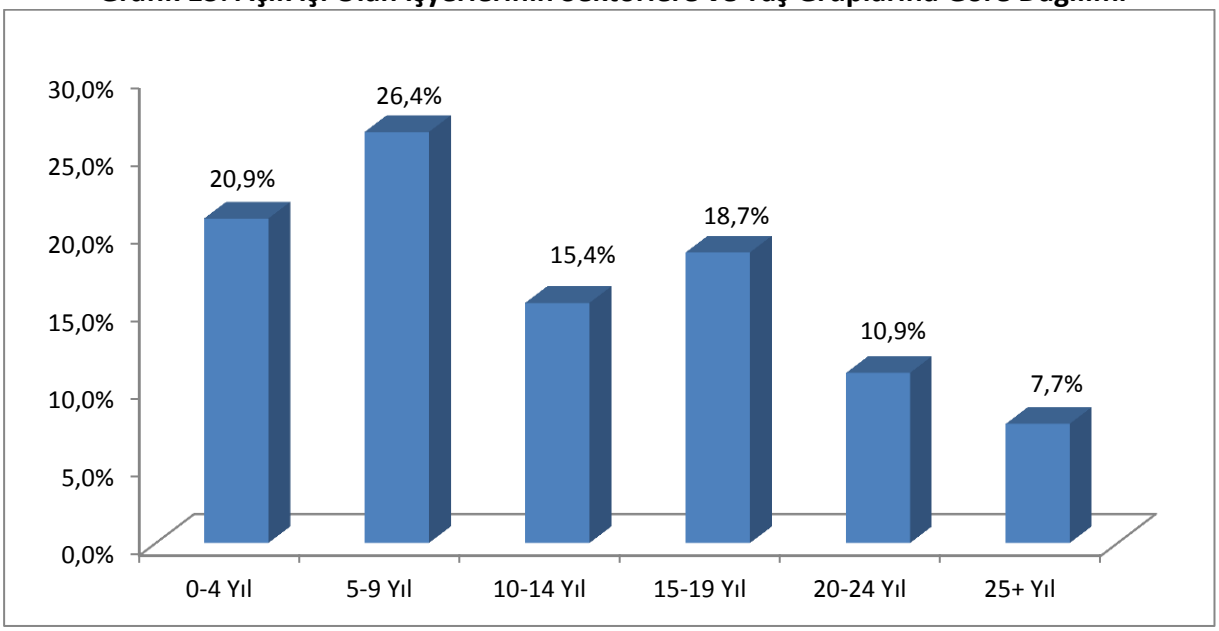

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında; en fazla açık işi olan işyerlerinin yüzde 26,4 ile 5-9 yıl arasında faaliyet gösteren grupta olduğu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yıl, 15-19 yıl ve 10-14 yıl arasında faaliyet gösteren işyerleri gelmektedir.

Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Yozgat ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 21: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%
İmalat	9,3%	65,4%	25,2%
İnşaat	1,5%	87,8%	10,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	7,7%	73,1%	19,2%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	88,9%	11,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	37,5%	37,5%	25,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	9,1%	90,9%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	20,0%	80,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	25,0%	75,0%
Eğitim	40,0%	0,0%	60,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**7,9%**	**69,3%**	**22,8%**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki veriler incelendiğinde; Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki açık işlerin tamamında sadece erkek talep edilmiştir. Yine İnşaat sektöründe erkeklerin egemen olduğu anlaşılmakta olup bu sektörde sadece yüzde 1,5 oranında kadın işçi talebinde bulunulmuştur. Bu bilgi ve verilerden hareketle, daha çok fiziki gücün kullanıldığı sektörlerde erkekler için açık iş oranlarının daha yüksek olduğu belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Kadınlarda en yüksek oran Eğitim sektöründe olup yüzde 40 oranında sadece kadın talep edilmiştir. Fark etmez cevabı alınan sektörlerden ilk iki sırayı alanlar ise Bilgi ve İletişim ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleridir.

Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Aşağıdaki tabloda açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ile ilgili Yozgat ve Türkiye geneline ait verilere yer verilmiştir.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

SEKTÖRLER	YOZGAT			TÜRKİYE	
	AÇIK İŞ SAYISI	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	21	6,9%	2,3%	7,5%	1,1%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	36	11,6%	2,8%	16,7%	2,2%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	46	15,2%	2,5%	14,9%	1,5%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	1,0%	2,9%	0,4%	1,9%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	16	5,3%	1,4%	7,8%	1,3%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	45	14,8%	2,2%	21,5%	2,2%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	25	8,2%	2,1%	8,1%	1,5%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	113	37,0%	3,6%	22,4%	2,1%
YÖNETİCİLER	0	0,0%	0,0%	0,6%	0,3%
TOPLAM	**306**	**100,0%**	**2,6%**	**100%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında Yozgat'ta; en yoğun talep yüzde 37 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundadır. Yozgat ilinde nitelik gerektirmeyen meslekler ikinci sırada yer almakta olup alınan açık işlerin yüzde 15,2'sini oluşturmaktadır. Üçüncü sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Yozgat'a son dönemde gelen ve tekstil imalatı yapan fabrikaların etkisiyle makineci mesleğinde eleman talep edilmesi, Tesis ve Makine Operatörleri meslek grubunun yüksek oranda açık iş almasına sebep olmuştur.

Türkiye'de de Yozgat'ta olduğu gibi açık iş dağılımında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, üçüncü sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Yozgat ilinin açık iş oranı sıralamasında ilk sırayı açık iş dağılımında olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu almaktadır. İkinci ve üçüncü sıralar farklılık arz etmekte olup ikinci sırada Nitelikli Tarım ve Orman İşçileri, Üçüncü sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olarak sıralanmıştır.

Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

MESLEK GRUPLARI	YOZGAT			TÜRKİYE		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	19,5%	28,4%	52,0%	25,5%	25,0%	49,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	8,5%	53,6%	37,9%	21,3%	27,5%	51,2%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	34,6%	48,1%	17,3%	23,7%	41,7%	34,6%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0,0%	100,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	43,3%	56,7%	17,6%	19,3%	63,2%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	0,0%	97,7%	2,3%	11,0%	73,9%	15,1%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	75,9%	24,1%	12,6%	51,1%	36,3%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	0,9%	80,5%	18,6%	17,0%	46,5%	36,4%
YÖNETİCİ	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	22,3%	61,0%
GENEL TOPLAM	**7,9%**	**69,3%**	**22,8%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinin açık işlerinde erkek talebindeki oranının, kadın talebi ya da fark etmez seçeneğine göre daha yüksek ve Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Genelde bütün meslek gruplarında erkek talebi yüksek orandadır. Büro Hizmetleri ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda fark etmez seçeneğinin yüksek çıktığı görülmektedir.

Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadın işçi talebinin erkek işçi talebinden fazla olmadığı görülmektedir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, profesyonel meslek mensupları, hizmet ve satış elemanları ve yönetici meslek gruplarıdır. Profesyonel meslek mensuplarında ise kadın talep oranı erkeklerden fazla

olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Mesleklere Göre Açık İşlerin Dağılımı

Aşağıdaki tablo verileri bu yıl ve geçen yılın açık iş talep edilen mesleklerinin karşılaştırılması açısından önem arz etmekte olup dağılımlar incelenmiştir.

Tablo 24: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	MESLEKLER	ORAN	MESLEKLER	ORAN
1	MADENCİ (GENEL)	10,0%	MAKİNECİ (DİKİŞ)	20,6%
2	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	6,7%	ÜTÜCÜ	9,3%
3	MAKİNECİ (DİKİŞ)	4,9%	MAKASTAR-TEKSTİL	8,5%
4	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI	4,6%	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	3,6%
5	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	4,3%	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	3,5%
6	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3,7%	HAMAL	3,1%
7	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	3,3%	KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	3,1%
8	AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	3,3%	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	2,6%
9	MUHASEBECİ	3,0%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,2%
10	GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,9%	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	2,1%
11	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	2,3%	PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	1,5%
12	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	2,0%	KONFEKSİYON ÜRÜNLERİNİ KATLAMA/PAKETLEME İŞÇİSİ	1,4%
13	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	2,0%	MADENCİ (GENEL)	1,4%
14	ÜTÜCÜ	2,0%	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	1,3%
15	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	1,7%	ÖN MUHASEBECİ	1,3%
16	ELEKTRİK PANO MONTAJ USTASI	1,7%	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	1,3%
17	MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	1,6%	PLASTİK /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	1,1%
18	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	1,6%	FORKLİFT OPERATÖRÜ	1,1%
19	SEKRETER	1,4%	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	0,8%
20	PAZARLAMACI	1,3%	KEPÇE OPERATÖRÜ	0,8%
21	DİĞER MESLEKLER	35,9%	DİĞER MESLEKLER	29,9%
	TOPLAM	100%	TOPLAM	100,0%

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında bir önceki yıla göre ilk sıradaki mesleğin değiştiği görülmektedir. 2014 yılında Makineci (Dikiş) mesleği yüzde 20,6'lık bir oranla ilk sırada yer alırken 2015 yılında Madenci (Genel) mesleğinin yüzde 10'luk bir oranla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Madencilik sektöründe yaşanan elim kazaların bu sektörde çalışacak eleman bulma noktasında sıkıntı oluşturduğu ve 2015 yılında bu sonucu ortaya çıkardığı

düşünülmektedir. İkinci sırada Ağır Kamyon Şoförü mesleği yer almakta olup 2014 yılında bu mesleğin sıralamada olmadığı görülmektedir. Üçüncü sırada ise 2014 yılının en çok açık iş talep edilen mesleği olan Makineci (Dikiş) yer almaktadır.

Açık işler genel olarak değerlendirildiğinde talebin genelde nitelik gerektiren mesleklerde olduğu görülmektedir. 2014 yılında yapılan çalışmada açık işlerin mesleklere göre dağılımında ilk dört mesleğin tekstil sektörü ile alakalı olduğu anlaşılmakta olup açık işlerin yüzde 42'lik bir kısmına denk geldiği görülmektedir.

Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

KADIN	ERKEK	FARKETMEZ
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	MADENCİ (GENEL)	MAKİNECİ (DİKİŞ)
SEKRETER	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)	MUHASEBECİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OP. (HIZARCI-KERESTECİ)	ÜTÜCÜ
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
AŞÇI YARDIMCISI	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER
UN İMAL İŞÇİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)
BULAŞIKÇI (STEVARD)	ELEKTRİK PANO MONTAJ USTASI	DİREKSİYON EĞİTMENİ
ÇAYCI	MOBİLYA MONTAJ İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde açık işlerin mesleklere ve cinsiyete göre dağılımı tablosu incelendiğinde talep edilen mesleklerin kadın ve erkeklerde farklılık arz ettiği anlaşılmaktadır. Talep edilen açık iş sıralamasında kadınlarda ilk üç sıradaki meslek; Ortacı/Ayakçı, Sekreter ve Temizlik Görevlisi gibi kadınlarla özdeşleşmiş mesleklerdir. Erkeklerde ise Madenci (Genel), Ağır Kamyon Şoförü ve Elektrik Ark Kaynakçısıdır.

Açık işlerde cinsiyet belirleme sorusuna fark etmez cevabı alınan ilk üç mesleğin sırasıyla Makineci(Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Muhasebeci olduğu tespit edilmiştir. Türkiye genelinde de fark etmez seçeneği için ilk sırada yer alan mesleğin Makineci (Dikiş) olduğu düşünüldüğünde Yozgat ilinin bu konuda Türkiye geneli verileri ile benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Grafik 14: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

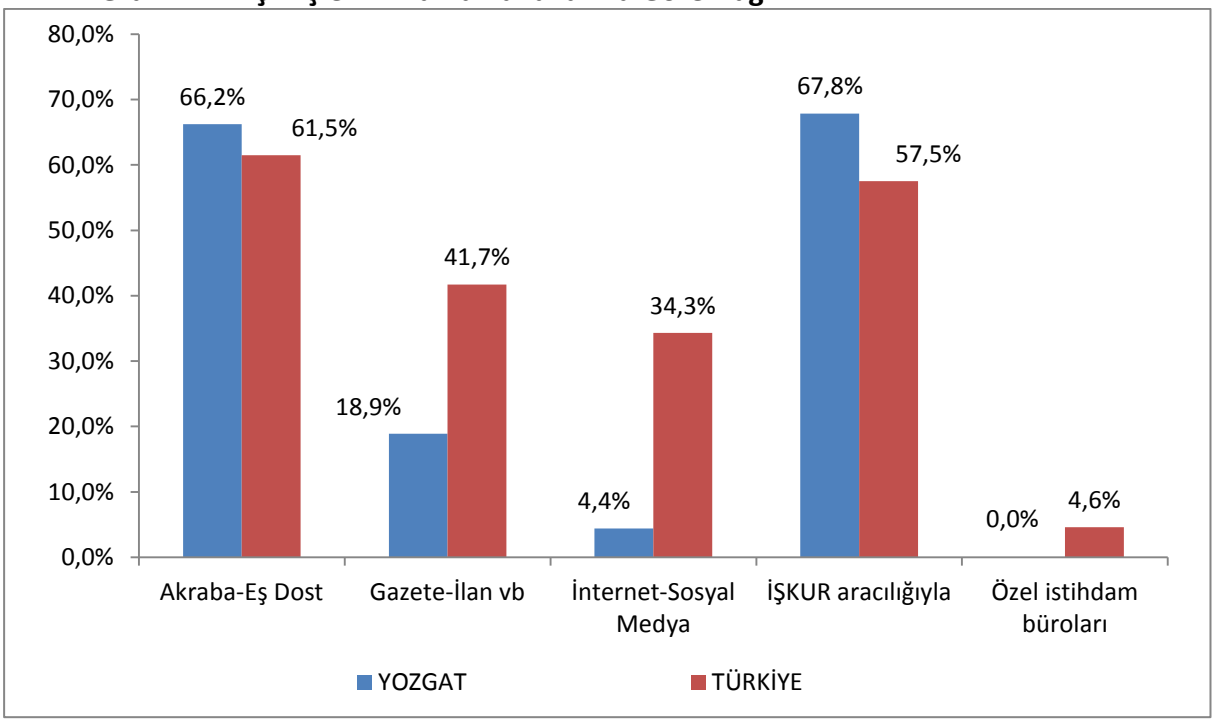

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin arama kanallarına göre dağılımı grafiği incelendiğinde göze çarpan ilk husus işverenlerin açık işleri ararken İŞKUR ve Akraba-Eş Dost kanalını ilk sırada tercih ettiğidir. Bu iki arama kanalı Türkiye genelinde de ilk iki sırada tercih edilmektedir. Yozgat'ta İŞKUR'un bir arama kanalı olarak ilk sırada tercih edildiği ve Türkiye geneli baz alındığında yüzde 10 oranında daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Bu verinin Yozgat Çalışma ve İş Kurumu'nun işgücü piyasasındaki etkinliğini ortaya koymak adına önemli olduğu düşünülmektedir.

Yozgat'ta Gazete-İlanı ve İnternet-Sosyal Medya'nın Türkiye geneline oranla daha az kullanıldığı, özel istihdam bürosunun olmaması nedeniyle de il genelinde bu yola hiç başvurulmadığı grafikten çıkarılabilecek bir başka sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Tablo 26: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

SEKTÖR	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	100,0%	83,3%	0,0%	0,0%
İmalat	73,8%	13,1%	0,9%	76,6%
İnşaat	60,5%	38,0%	0,0%	34,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	65,4%	11,5%	5,8%	75,0%
Ulaştırma ve Depolama	88,9%	0,0%	0,0%	94,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	62,5%	6,3%	0,0%	93,8%
Bilgi ve İletişim	9,1%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25,0%	0,0%	75,0%	100,0%
Eğitim	80,0%	0,0%	60,0%	80,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	33,3%	0,0%	66,7%
Genel Toplam	**66,2%**	**18,9%**	**4,4%**	**67,8%**

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat genelinde Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Bununla birlikte İdari ve Destek Hizmeti Faaliyeti sektöründe bildirilen açık işlerin tamamında İŞKUR bir arama kanalı olarak kullanılmıştır. Türkiye genelinde de İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanmaktadırlar. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe ise İŞKUR'un bir arama kanalı olarak tercih edilmediği görülmektedir. Sonuç olarak İŞKUR'un bir arama kanalı olarak sektörler tarafından genelde yüksek oranla tercih edildiği sonucuna ulaşmak mümkündür.

Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

MESLEK GRUPLARI	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	77,4%	27,0%	0,0%	49,6%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	50,0%	4,3%	0,0%	91,3%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	69,0%	11,1%	0,0%	75,6%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	65,4%	22,8%	20,8%	60,3%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	60,0%	27,9%	12,1%	75,9%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	38,5%	0,0%	0,0%	95,3%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	74,5%	24,8%	19,3%	74,7%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	66,8%	33,4%	0,0%	66,6%
TOPLAM	**66,2%**	**18,9%**	**4,4%**	**67,8%**

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat ilinde meslek gruplarına göre arama kanalları tablosunu incelendiğinde Büro Hizmetinde Çalışan Elemanlar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubundaki elemanların aranmasında İŞKUR'un bir arama kanalı olarak kullanılması oranının yüzde 90'ın üzerinde olduğu görülmektedir. Herhangi bir nitelik gerektirmeyen mesleklerde eleman temininde zorluk çeken işverenlerin İŞKUR kanalını yüzde 90'ın üzerinde bir oranla tercih etmeleri işverenlerin iş arayanlara daha kolay ulaşmalarına imkân vermektedir. Akraba-Eş Dost kanalını en çok kullanan meslek grubu ise yüzde 77,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarıdır. İnternet-Sosyal medyanın bir arama kanalı olarak fazla tercih edilmediği tablo incelendiğinde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 28: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
MADENCİ (GENEL)	32,8%	100,0%	0,0%	0,0%
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	100,0%	0,0%	0,0%	24,6%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI	100,0%	0,0%	0,0%	57,5%
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	23,2%	0,0%	0,0%	100,0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	27,0%	0,0%	0,0%	91,0%
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
DİĞER	68,4%	14,0%	7,8%	74,9%
TOPLAM	**66,2%**	**18,9%**	**4,4%**	**67,8%**

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 29 en çok açık iş bildirilen mesleklerin hangi kanallarla arandığına dair verileri içermektedir.

Referans dönemi içerisinde yapılan çalışmada 2015 yılında il genelinde en çok açık iş bildirilen Madenci (Genel) mesleği için yüzde 100 ile en çok tercih edilen arama kanalı Gazete-İlan vb.'dir. Ağır Kamyon Şoförü, Makineci(Dikiş), Elektrik Ark Kaynakçısı ve Hızarcı mesleklerindeki açık işlerin tamamında Akraba-Eş Dost bir arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Yine bu mesleklerden Makineci (Dikiş)ve Hızarcı ile birlikte Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) mesleğinde bildirilen açık işlerin tamamında İŞKUR bir arama kanalı olarak kullanılmıştır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde yani işverenin herhangi bir vasıf beklemediği elemanlarda yüzde 91 ile İŞKUR ön plana çıkmaktadır.

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları tercih edilmemektedir.

Tablo 29: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	31,9%	20,5%	14,5%	14,9%	8,9%	9,4%
Gazete-İlan vb.	17,6%	56,4%	3,5%	17,3%	1,7%	3,5%
İnternet-Sosyal Medya	7,9%	45,4%	46,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	35,3%	17,6%	18,6%	12,1%	5,3%	11,1%
Genel Toplam	**32,3%**	**24,5%**	**14,6%**	**13,8%**	**6,9%**	**7,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Yozgat'ta açık işlerin aranmasında İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına bakıldığında; ilk sırada 0-4 yıl arası faaliyet gösteren genç yaştaki firmalar, ikinci sırada 10-14 yıl arası, üçüncü sırada ise 5-9 yıl arası faaliyet gösteren firmalar yer almaktadır. Bu veriler ışığında yeni kurulan işyerlerinin yüzde 35'inin İŞKUR'u tercih ettiği sonucuna ulaşılmaktadır. Akraba-Eş Dost kanalını ekseriyetle 0-4 yıl arası faaliyet gösteren işyerleri kullanıyorken Gazete-İlan vb. kanalını 5-9 yıl arası faaliyet gösteren işyerlerinin kullandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Arama Kanallarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Tablo 30: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalları	YOZGAT			TÜRKİYE		
	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Akraba-Eş Dost	57,9%	13,4%	28,8%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	24,5%	59,8%	15,6%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	38,9%	15,3%	45,8%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR Aracılığıyla	65,1%	6,3%	28,6%	70,4%	12,3%	17,3%
Toplam	**60,1%**	**16,2%**	**23,7%**	**67,5%**	**12,5%**	**19,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Yozgat ili farklılık arz etmekte olup Tablo 31 incelendiğinde bu farklılıklar ortaya çıkmaktadır.

Yozgat'ta İŞKUR kanalıyla aranan açık işlerin yüzde 65'inin 0-30 gün arasında sonuçlandırıldığı anlaşılmaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 70'lerdedir. Gazete-İlan vb. arama kanalı kullanıldığında ilan sürelerinin uzadığı yani açık işlerin karşılanma sürelerinin de uzun olduğu anlaşılmaktadır. Bu veriler ışığında İŞKUR kanalıyla aranana açık işlerin 1 ay içerisinde sonuçlandırıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 31: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	YOZGAT			TÜRKİYE		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	5,01%	74,07%	20,92%	19,10%	46,40%	34,40%
Gazete-İlan vb.	0,00%	85,91%	14,09%	16,00%	44,00%	40,00%
İnternet-Sosyal Medya	0,00%	7,39%	92,61%	14,60%	38,60%	46,80%
İŞKUR aracılığıyla	10,69%	59,65%	29,66%	16,50%	48,10%	35,40%
Özel İstihdam Büroları	0,00%	0,00%	0,00%	13,40%	28,20%	58,40%
Toplam	**7,91%**	**69,27%**	**22,82%**	**17,80%**	**45,10%**	**37,20%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin arama kanallarına göre cinsiyet dağılımı tablosu incelendiğinde, Yozgat'ta Gazete ilan, İnternet-Sosyal Medya ya da Özel İstihdam Büroları aracılığıyla kadın eleman aranmadığı görülmektedir. Türkiye geneline bakıldığında oranların arama kanallarına dengeli dağıldığı anlaşılmaktadır. Yozgat'ta kadınların İŞKUR ya da Akraba-Eş Dost vasıtasıyla arandıkları anlaşılmakta olup erkeklerde aranma oranları daha yüksektir. Fark etmez seçeneğinin en yüksek çıktığı arama kanalının İnternet-Sosyal Medya olması dikkat çekici bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır.

İşyeri Özellikleri Bakımından Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Yozgat ilinde 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinin yüzde 26'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde açık işlerin hangi kanallar vasıtasıyla arandığı ile ilgili veriler incelendiğinde; yüzde 57,8 ile en çok Akraba-Eş Dost kanalının tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 32: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	100,0%	63,2%	24,8%	57,8%
Gazete-İlan vb.	0,0%	38,8%	0,0%	29,1%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	21,7%	4,2%
İŞKUR aracılığıyla	85,6%	35,3%	100,0%	50,6%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapan işyerleri açık işlerinde İŞKUR kanalını tercih ederken Kadınları daha yüksek oranda aradığı görülmektedir. Fark etmez seçeneği bildiren işyerlerinin tamamı İŞKUR'u arama kanalı olarak tercih etmiştir. En az tercih edilen arama kanalının yüzde 4,2 ile İnternet-Sosyal Medya olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda part-time işçi çalıştıran işyerlerinin açık işlerini arama kanalına göre cinsiyet tercihlerinin dağılımları verilmiştir.

Tablo 33: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	92,8%	28,8%	70,7%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	100,0%	34,5%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	100,0%	100,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin tamamında İŞKUR'u bir arama kanalı olarak kullandığı görülmektedir. Bunu yüzde 70,7 ile Akraba-Eş Dost takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin aranmasında Gazete-İlan vb. ile özel istihdam bürolarının tercih edilmediği görülmektedir.

İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Yozgat genelinde en fazla Akraba Eş Dost kanalı ile arama yaptıkları görülmektedir. İkinci sırada ise Gazete-İlan vb. üçüncü sırada kullanılan arama kanalının ise İŞKUR olduğu görülmektedir.

Tablo 34: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	100,0%	100,0%	100,0%
Gazete-İlan vb.	43,8%	0,0%	37,8%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	21,9%	100,0%	32,5%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin tamamının Akraba-Eş Dost kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. İhracat yapan işyerlerinin vardiyalı çalışma ve part-time çalışma yapan işyerlerine göre İŞKUR'u kullanma oranının daha düşük olduğu tespit edilebilmektedir.

Yozgat'ta açık işlerin yüzde 69,7'si daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 35: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	41,2%	70,9%	61,9%	66,6%	50,2%	69,2%	33,9%	61,2%
İŞKUR aracılığıyla	95,5%	60,2%	89,2%	69,7%	49,8%	30,8%	66,1%	38,8%
Gazete-İlan vb.	0,0%	24,9%	12,2%	20,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,5%	18,8%	4,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 69,7 ile İŞKUR iken faydalanmayanların ilk sıradaki tercihi yüzde 61,2 ile Akraba-Eş Dost'tur. Hizmetlerden faydalananlarda ise kadın eleman talebinin yüzde 96'lara yaklaşan bir oranda olması işverenlerin kadın işçi bulmada İŞKUR'u yüksek oranda tercih ettiklerinin bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Buradan çıkarılabilecek bir diğer sonuç ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işverenlerin memnuniyet düzeyine ölçme adına önemli bir veri içeriyor olmasıdır. Bu hizmetlerden faydalananların yüzde 70'inin açık işlerini İŞKUR vasıtasıyla aramaları bunun önemli bir göstergesidir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre bildirmeleri ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Yozgat'ta referans dönemi içerisinde yapılan saha çalışmasında bildirilen 306 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum,

Bilgisayar Kullanımı, İletişim ve İfade Yeteneği gelmektedir. Yabancı Dil Becerisi ile Proje Tabanlı çalışma becerisi Yozgat ilinde en az tercih edilen beceriler olarak dikkat çekmektedir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Açık işlerde sadece kadın çalışan talebi 24 kişi olup toplam 306 olan açık iş sayısı ile kıyaslandığında yüzde 8'lerde kaldığı anlaşılmaktadır. Bu veriler değerlendirilirken bu bilgiyi göz ardı etmemek gerekmektedir.

Sektörlere göre beceri düzeyleri değerlendirildiğinde en çok açık iş bildirilen sektör olan İmalat sektöründe en çok istenen beceriler sırasıyla; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci en çok açık iş bildiren sektör olan İnşaat sektöründe ise ilk iki sıradaki beceri düzeylerinin oranları birbirine yakın olup bunlar Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Sektörün fizik gücüne dayalı iş yapması bildirilen her 2 açık işten birinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik istenmesine sebep olmuştur.

En fazla açık iş bildirilen meslek grubu olan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları meslek grubunda en çok istenen beceri düzeyi yüzde 70 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Meslek grubunun teknik meslekleri bünyesinde barındırması işverenlerin açık işlerinde yüzde 70 gibi bir oranla bu beceri düzeyini talep etmelerine sebep olmuştur. İkinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik üçüncü sırada ise Takım çalışması becerileri yer almaktadır. Nitelik Gerektirmeyen meslek grubunda ise ilk sırada yüzde 54 ile Takım Çalışması becerisi ikinci sırada ise yüzde 52 ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi yer almaktadır. Bir başka ifade ile vasıf belirtilmeyen her 2 açık işin en az 1 inde bu iki beceri istenmiştir. Teknisyen ve Teknikerler meslek grubu ile Sanatkârlar meslek grubunda Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisinin hiç talep edilmediği tespit edilmiştir.

Açık işlerde en fazla açık iş bildirilen ilk 5 Meslek verileri incelendiğinde talep edilen beceriler mesleklere göre farklılık arz etmektedir. 2015 yılı Yozgat İşgücü Piyasası Araştırmasında en fazla eleman talebinde bulunulan Madenci (Genel) mesleğinde en fazla istenen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olduğu tespit edilmiştir. En çok talep edilen açık işlerde ikinci sırada Ağır Kamyon Şoförü mesleği yer almakta olup istenen becerilere bakıldığında ilk sırada yüzde 100 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer almaktadır. Makineci (Dikiş) mesleğinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Takım çalışması yüzde 100 ile ilk sırada yer alan beceriler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bütün mesleklerde mesleğin özelliğine göre beceriler farklılık arz etmekte olup işverenlerce istenen beceriler kuruma bildirilmiştir. Bu veriler, önemli görevlerinden biri de işverenlerin eleman taleplerini karşılamak olan Kurumumuz tarafından incelenerek işsizlerin iş bulmak adına daha verimli danışmanlık almalarını sağlamak adına kullanılmalıdır.

Yozgat genelinde araştırma kapsamında İŞKUR kanalıyla aranması için bildirilen her 10 açık işten 6'sında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenmektedir. Daha sonra Takım Çalışması ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri istenmektedir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süreleri karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 60,1'inin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Yozgat ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Ancak bazı becerilerde özellikle gün süresi arttıkça beceri düzeyinin talep edilme oranı düşmektedir. Örneğin açık işlerde Fiziki ve Bedensel yeterlilik talep edilme oranı 0-30 gün arası yüzde 55 iken 90 gün ve üzeri bu oran yüzde 16,3'e düşmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere Fiziki ve Bedensel yeterlilik istenen mesleklerin ilk 30 günde daha çok arandığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Yozgat'ta açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Yozgat'ta açık işlerin yüzde 64,2'sinde herhangi bir eğitim düzeyinin talep edilmemiş olduğu görülmektedir.

Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

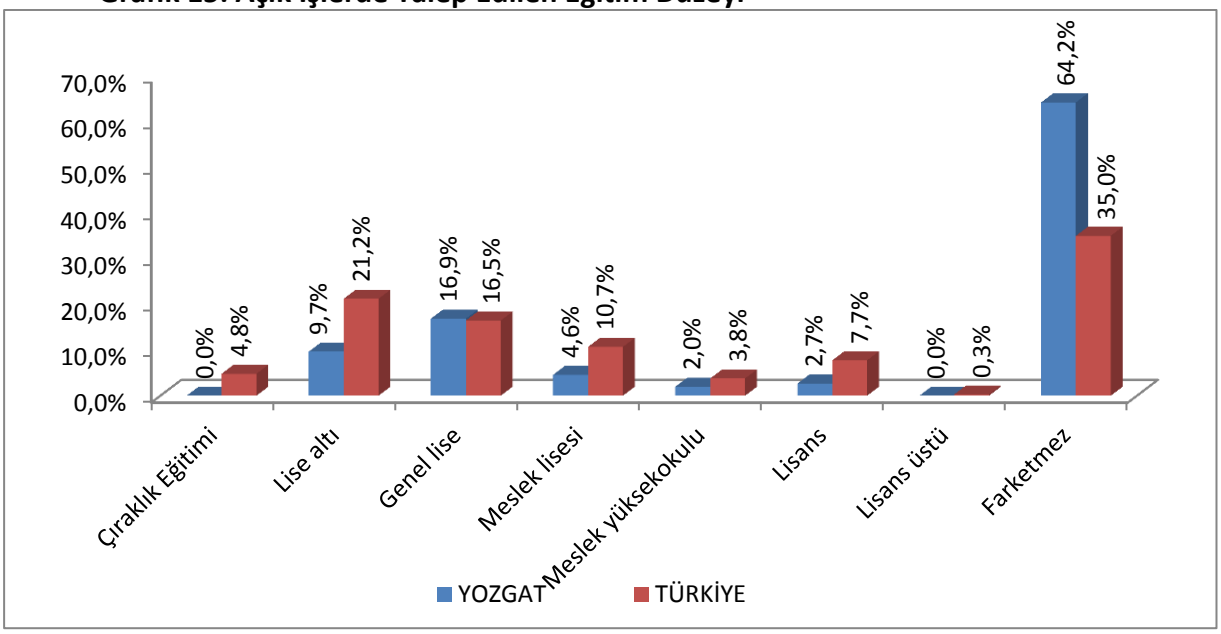

Kaynak: İPA 2015

Yozgat'ta açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri incelendiğinde, Fark etmez seçeneğinden sonra en yüksek orana sahip eğitim düzeyi Genel Lise'dir. İl genelinde talep edilen açık işlerin yüzde 16,9'unda aranan kişilerin Lise mezunu olması istenmiştir. Genel Liseyi yüzde 9,7 ile Lise Altı eğitim düzeyi takip etmiştir. Bu veriler ile Türkiye geneli veriler kıyaslandığında ilk sıradaki Fark etmez seçeneğinin Türkiye genelinden oldukça yüksek olduğu ve Yozgat'taki açık işlerin yüzde 64,2'sinde herhangi bir eğitim şartı belirtilmediği anlaşılmaktadır. Bu oranın bu denli yüksek çıkmasının sebebi işverenlerin çalıştıracakları işçilerde genelde vasıf aramadıkları ya da yaptıracakları işlerde mesleki bilgi düzeyini ve iş yapabilme kapasitesini, eğitim düzeyinden daha çok önemsediklerindendir.

Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Tablo 36: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Fark etmez	78,8%	65,2%	56,2%	64,2%
Lise altı	8,3%	13,0%	0,0%	9,7%
Genel lise	13,0%	10,4%	37,9%	16,9%
Çıraklık Eğitimi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lisans	0,0%	2,4%	4,5%	2,7%
Meslek lisesi	0,0%	6,6%	0,0%	4,6%
Meslek yüksekokulu	0,0%	2,4%	1,5%	2,0%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Tablo 37'de açık işlerde cinsiyete göre talep edilen eğitim düzeyleri ile ilgili veriler derlenmiştir. Yozgat genelinde kadın talep edilen açık işlerin yüzde 78,8'inde eğitim düzeyi sorusuna Fark etmez cevabı alınmıştır. Kadın işçi çalıştırılacak pozisyonlarda daha çok eğitim düzeyinin önemsenmediği anlaşılmaktadır. Erkeklerde de ilk sırada Fark etmez seçeneği olup oran biraz daha düşüktür. Cinsiyet sorusuna Fark etmez cevabı verilen açık işlerde Genel Lise eğitim düzeyi oranının yüzde 38'lerde olduğu görülmektedir. Cinsiyete bağlı oranlar Toplamdaki oranlarla benzerlik arz etmektedir.

Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Tablo 37: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Farketmez
İmalat	0,0%	4,7%	9,3%	10,3%	2,8%	2,8%	0,0%	70,1%
İnşaat	0,0%	30,4%	0,0%	0,0%	3,0%	3,0%	0,0%	63,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	88,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	12,5%	31,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	56,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	83,3%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	90,9%	0,0%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	62,5%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	25,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	80,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	40,0%	40,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Genel Toplam	**0,0%**	**9,7%**	**16,9%**	**4,6%**	**2,0%**	**2,7%**	**0,0%**	**64,2%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Ulaştırma ve Depolama, İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi Fark etmezdir. Bilgi ve İletişim ile Eğitim sektörlerinde ise en çok talep edilen eğitim düzeyi Genel Lise'dir.

Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Tablo 38: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Fark etmez
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	22,6%	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	74,8%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	4,3%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	93,5%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	4,4%	0,0%	19,9%	0,0%	0,0%	75,7%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	0,0%	49,0%	0,0%	0,0%	0,0%	51,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YRD. PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	40,0%	20,0%	24,1%	0,0%	16,0%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	0,0%	71,6%	0,0%	0,0%	4,7%	23,7%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	31,0%	0,0%	0,0%	44,2%	24,8%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
GENEL TOPLAM	**9,7%**	**16,9%**	**4,6%**	**2,0%**	**2,7%**	**64,2%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında talep edilen eğitim düzeyi ise Genel Lise olarak belirtilmiştir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ise Lisans mezunu talebi ön plandadır. Teknisyen, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek mensuplarında Meslek Lisesi mezunu talebi oranı yüzde 20 olarak tespit edilmiştir.

Açık İşlerde İstenen Eğitim Düzeyinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Bu tabloda açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 39: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Fark etmez	77,98%	14,85%	0,00%	69,63%
Lise altı	20,33%	69,51%	0,00%	23,71%
Genel lise	43,19%	11,65%	22,11%	96,10%
Lisans	61,74%	12,28%	25,98%	49,78%
Meslek lisesi	71,43%	0,00%	0,00%	64,29%
Meslek yüksekokulu	100,00%	16,59%	0,00%	16,59%
Genel Toplam	**66,24%**	**18,88%**	**4,42%**	**67,85%**

Kaynak: İPA 2015

Yozgat İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında söz konusu olan açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak Akraba-Eş Dost ve İŞKUR arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak Gazete-İlan vb. aracılığıyla aramaktadır. Genel lise eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri yüzde 96 gibi yüksek oranda İŞKUR aracılığıyla aramaktadırlar. Türkiye genelinde ilgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (Akraba-Eş Dost ve İŞKUR) ile Yozgat genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (Akraba-Eş Dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık İşlerin Aranma Süreleri

Tablo 40: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Genel lise	64,8%	11,6%	23,6%
Lise Altı	30,5%	69,5%	0,0%
Meslek lisesi	92,9%	0,0%	7,1%
Lisans	36,9%	13,1%	50,1%
Meslek Yüksekokulu	66,4%	33,6%	0,0%
Fark etmez	61,7%	10,2%	28,1%
Toplam	**60,1%**	**16,2%**	**23,7%**

Kaynak: İPA 2015

Tablo 41'de Yozgat ili için asgari eğitim düzeyinde açık işlerin aranma süreleri ile ilgili veriler ele alınmıştır. Bu verilere ışığında, Genel Lise, Meslek Lisesi, Meslek Yüksekokulu ve Fark etmez eğitim düzeylerinde eleman taleplerinin genelde 0-30 gün içinde sonuçlandırıldığı görülmektedir. Lise Altı eğitim düzeyinde 31-89 gün arasında Lisans eğitim düzeyinde ise 90 günden uzun bir sürede taleplerin neticelendirildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir sonuca ulaşılamayacağı anlaşılmaktadır.

Tablo 41: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	16,7%	83,3%	0,0%
İmalat	55,1%	9,3%	35,5%
İnşaat	65,1%	31,9%	3,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	59,6%	7,7%	32,7%
Ulaştırma ve Depolama	66,7%	0,0%	33,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	75,0%	12,5%	12,5%
Bilgi ve İletişim	90,9%	0,0%	9,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	60,0%	0,0%	40,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	87,5%	0,0%	12,5%
Eğitim	40,0%	20,0%	40,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	33,3%	33,3%	33,3%
Genel Toplam	**60,1%**	**16,2%**	**23,7%**

Kaynak: İPA 2015

Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işverenlerin dışındaki diğer sektör işverenlerinin eleman taleplerini 0-30 gün arasında sonuçlandırdıkları anlaşılmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe işverenler taleplerini 31-89 gün arasında Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise bu üç zaman diliminde eşit oranda taleplerini karşılamaktadırlar.

Tablo 42: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	62,5%	3,1%	34,4%
5-9	28,4%	50,1%	21,6%
10-14	88,7%	2,2%	9,1%
15-19	54,6%	14,4%	31,0%
20-24	90,5%	0,0%	9,5%
25+	79,1%	8,3%	12,6%
Genel Toplam	**60,1%**	**16,2%**	**23,7%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süreleri kıyaslandığında Yozgat'ta açık işlerin çoğunluğunun 0-4 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 62,5'ini 0-30, yüzde

34,4'ünü ise 90+ gün süreyle aradığı gözlemlenmiştir. 5-9 yaş arası işyerlerinde bu sürenin daha çok 30-90 gün arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 43: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	85,7%	4,7%	9,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	65,9%	8,4%	25,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	89,2%	6,5%	4,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	66,6%	0,0%	33,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	43,3%	25,2%	31,5%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66,8%	0,0%	33,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	39,9%	24,1%	36,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	45,6%	28,8%	25,7%
Genel Toplam	**60,1%**	**16,2%**	**23,7%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubundan olduğu görülmüştür.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

2015 yılında yapılan Yozgat İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 482 işyerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorusu sorulmuştur. Bu bilgi işverenlerin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri de içerdiği için önemli bir bilgidir. İşverenlerin işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Bu veriler araştırma kapsamında derlenmiş olup bu verilere Temininde Güçlük Çekilen Meslekler Başlığı altında yer verilmiştir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

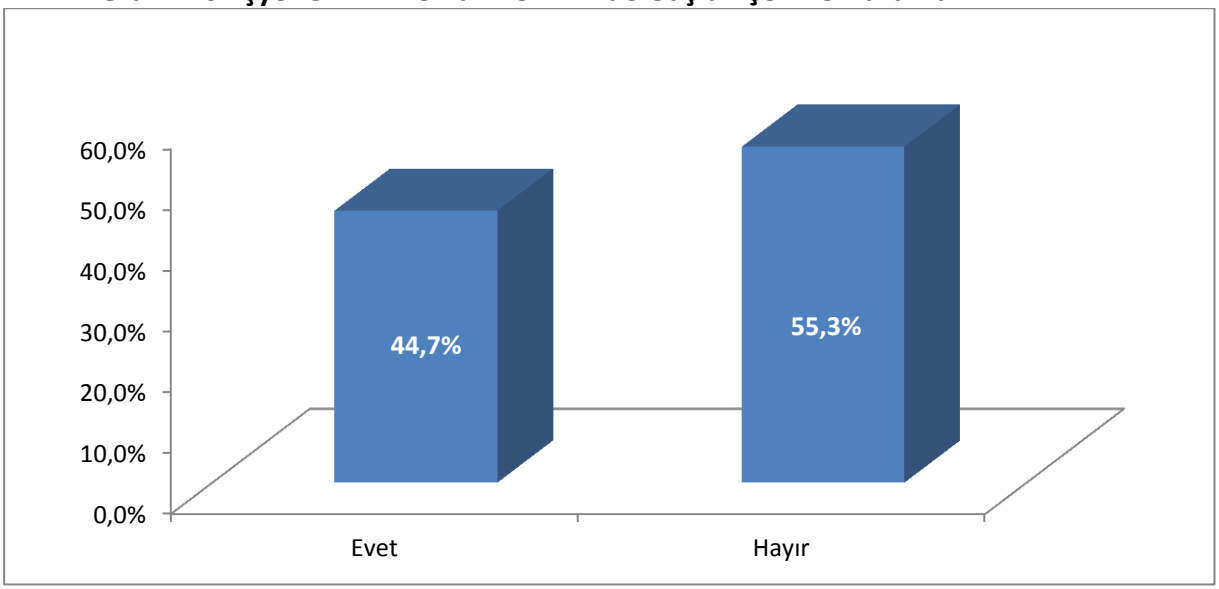

Kaynak: İPA 2015

Yozgat'ta 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinin yüzde 44,7'sinin aradığı elemanı bulmakta güçlük çekmesi, Yozgat ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir sıkıntı olduğunu göstermektedir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında yer verilecektir. Bu verilerin Yozgat ili özelinde ve Türkiye genelinde oluşturulacak olan istihdam politikalarına önemli katkı sunacağı düşünülmektedir.

Yozgat'ta sektörlerin bünyesinde barındırdıkları işyerleri arasından eleman temininde güçlük çekme durumları incelendiğinde; 2015 yılı için eleman temininde güçlük çeken işyeri sayısının en fazla olduğu sektörün 75 ile Toptan ve Perakende Ticaret olduğu görülmektedir.

Tablo 44: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	10	2	20,0%	7	2	28,6%
İmalat	106	78	73,6%	95	59	62,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2	2	100,0%	2	1	50,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	0	0,0%	0	0	0,0%
İnşaat	102	46	45,1%	84	28	32,9%
Toptan ve Perakende Ticaret;	172	98	57,0%	153	75	49,3%
Ulaştırma ve Depolama	38	13	34,2%	36	9	25,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22	18	81,8%	22	13	59,1%
Bilgi ve İletişim	5	2	40,0%	4	2	50,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5	1	20,0%	3	1	33,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	1	0	0,0%	1		0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	19	12	63,2%	17	8	47,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	28	7	25,0%	22	4	19,1%
Eğitim	17	6	35,3%	17	5	31,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	9	6	66,7%	7	6	85,7%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	1	1	100,0%	0	0	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	19	3	15,8%	12	2	16,7%
Genel Toplam	**557**	**295**	**53,0%**	**482**	**216**	**44,7%**

Kaynak: İPA 2015

Toptan ve Perakende Ticaret sektörü oransal olarak değerlendirildiğinde geçen yıl yüzde 57 olan oranın bu yıl yüzde 49,3'e düştüğü düşünüldüğünde 2015 yılında Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün eleman temini noktasında ilerleme kat ettiği sonucu ortaya çıkmaktadır. İşveren sayısı bakımından ikinci sırada olan İmalat sektöründe 2014 yılında yüzde 73,6 olan eleman temininde güçlük çeken işyeri oranının 2015 yılında yüzde 62,1'e gerilediği görülmektedir. İnşaat sektöründe ise eleman temininde güçlük çeken işverenlerin oranı geçen yıl yüzde 45,1 iken bu yıl bu oranın yüzde 32,9' a gerilediği görülmektedir. Bütün bu verilerden hareketle 2015 yılında bir önceki yıla oranla eleman temininde güçlük çeken işyeri sayısının azaldığı sonucuna ulaşmak mümkündür. 2014 yılında genel verilere bakıldığında yüzde 53 olan eleman temininde güçlük çeken işyeri oranının 2015 yılı için yüzde 44,7 olarak gerçekleşmesi bu değerlendirmeyi rakamsal olarak desteklemektedir.

Yozgat'ta 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 784 kişilik işgücünün temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	233	45
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	214	113
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	105	36
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	80	25
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	52	46
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	50	16
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	42	21
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	7	3
Genel Toplam	**784**	**306**

Kaynak: İPA 2015

Tablo 46'da meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişi sayısı ve açık iş sayısı verilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayısı meslek grubu bazında incelendiğinde Sanatkârlar ve İlgili İşlerde çalışanlar meslek grubu 233 kişi ile ilk sırada yer almaktadır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ise son 1 yıl içerisinde 214 kişinin temininde güçlük çekildiği bildirilmiştir. Hizmet ve satış elemanları meslek grubunda bu sayı 105 olarak karşımıza çıkmaktadır. Temininde güçlük çekilen eleman sayılarına bakıldığında, daha çok nitelik gerektiren mesleklerde işçi çalıştıran işverenlerin eleman temininde güçlük çektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu sonuçlardan hareketle ülkemizde mesleki eğitim politikalarına verilen önemin arttırılması ve mesleki eğitimin tabana yayılması gerekmekte olup daha dengeli ve verimli politika izlenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Yozgat'ta meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

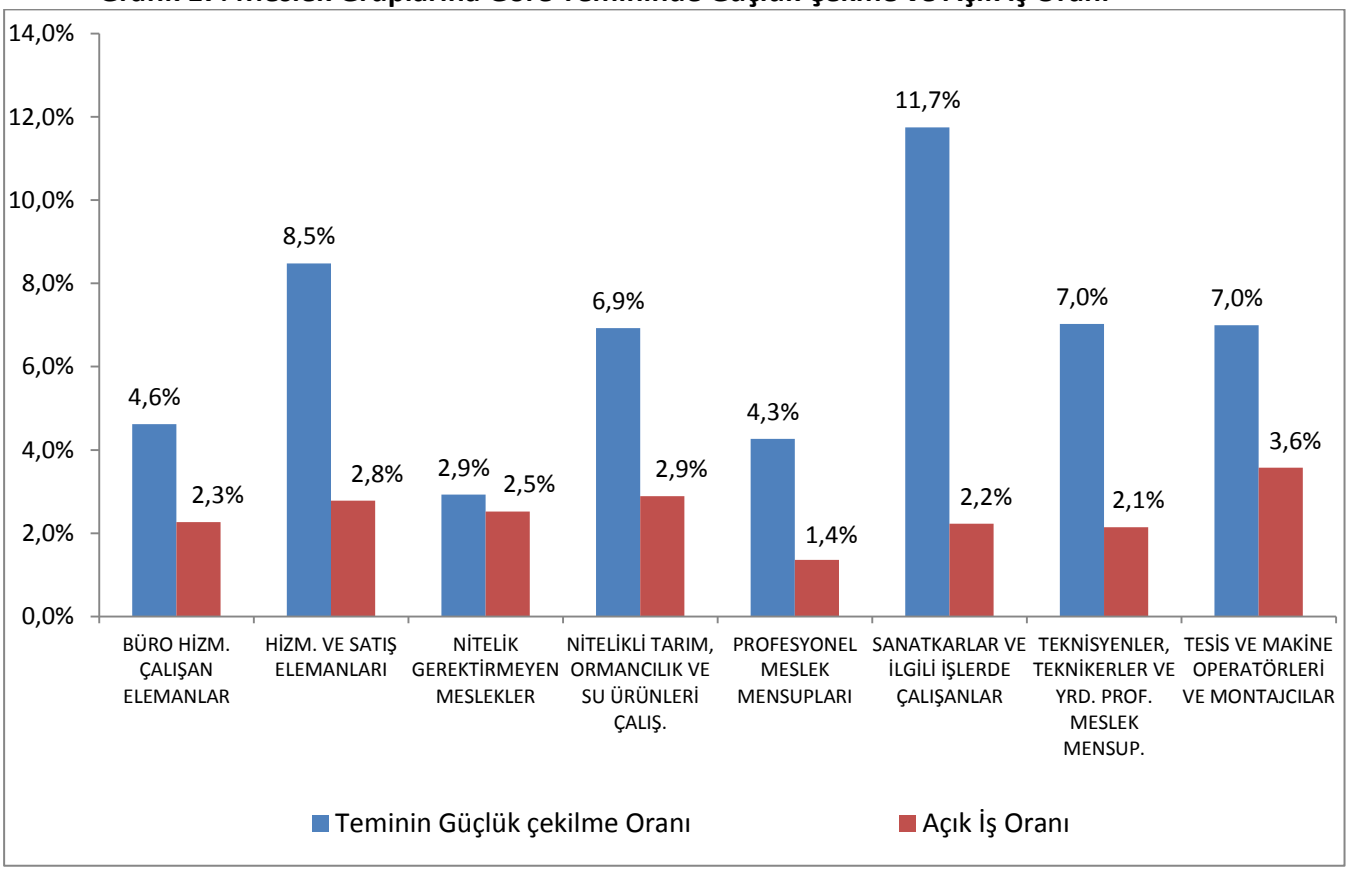

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Yozgat'ta Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 11,7'sinde temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 9,6'sının temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. İkinci sırada yüzde 8,5 ile Hizmet Satış Elemanları meslek grubu ve yüzde 7 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları yer almaktadır. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda 2014 yılında yüzde 5 olan temininde güçlük çekilme oranının bu yıl yüzde 2,9'a gerilediği tespit edilmiştir. Bu durum söz konusu grup çalışanlarının temini konusunda geçen yıla oranla daha az güçlük çekildiği ya da işverenlerin teminde güçlük çektikleri işgücünü meslek genellemesi yapamadan doğru ifade ettiği anlamına gelmektedir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Yozgat'ta eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

MESLEK	Dağılım
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	5,5%
ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI	4,6%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	3,8%
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	3,8%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	3,6%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	2,7%
MADENCİ (GENEL)	2,6%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	2,2%
MUHASEBECİ	2,2%
DİĞER	68,9%
GENEL TOPLAM	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde, ilk sırada yüzde 5,52 ile Satış Temsilcisi /Plasiyer mesleği görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla yüzde 4,6 ile Elektrik Ark Kaynakçısı ve yüzde 3,8 ile Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Bu mesleklerin özellikle temininde güçlük çekilme nedenleri incelenerek doğru teşhis konmalı ve bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Grafik 18: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

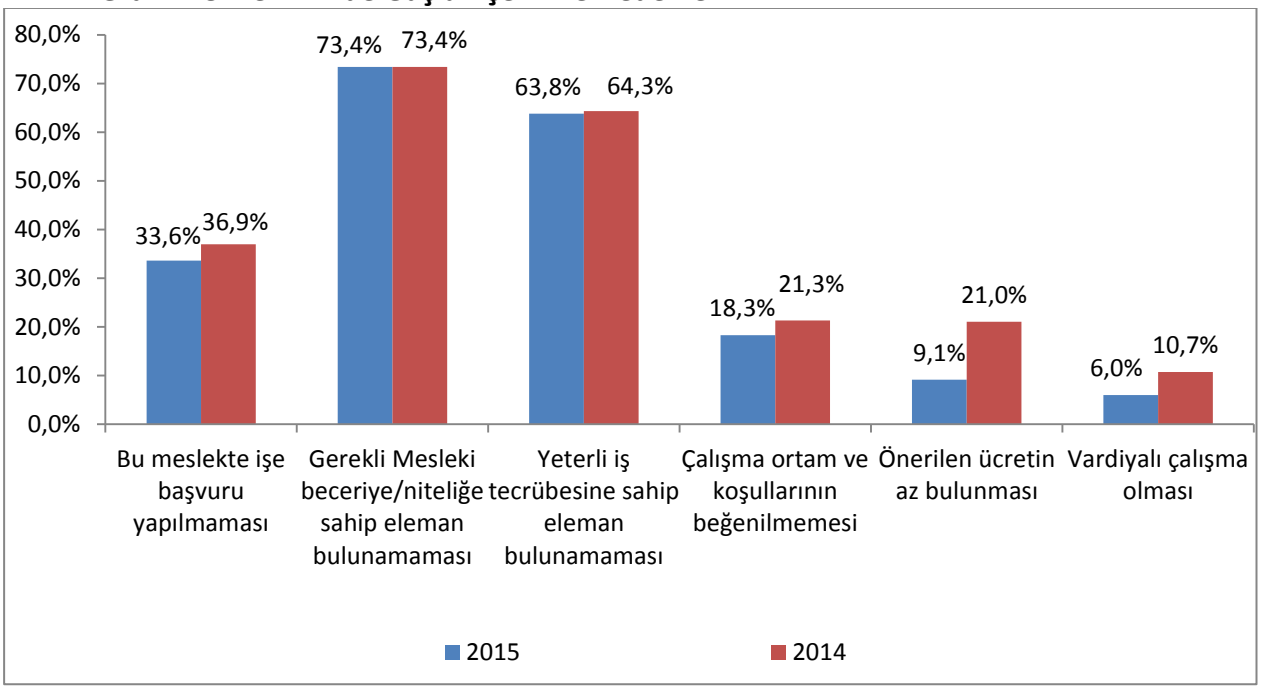

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere eleman temininde güçlük çektikleri meslekler nedenleri ile birlikte sorulmuştur.

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

İşverenlerden yukarıdaki maddelerden kendilerine uygun olan bir veya daha fazla nedeni seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının verileri kıyaslandığında, farklılaşmanın en çok olduğu neden "Önerilen ücretin az bulunması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında işverenlerin yüzde 21,0'i ücreti az bulduklarından dolayı işçilerin işi kabul etmediklerini belirtirken 2015 yılı için bu oran yüzde 9,1'e düşmüştür. Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması iki yıl içinde yüzde 73,4 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sırayı 2015 yılı için yüzde 63,8 ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve yüzde 33,6 ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenleri takip etmektedir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

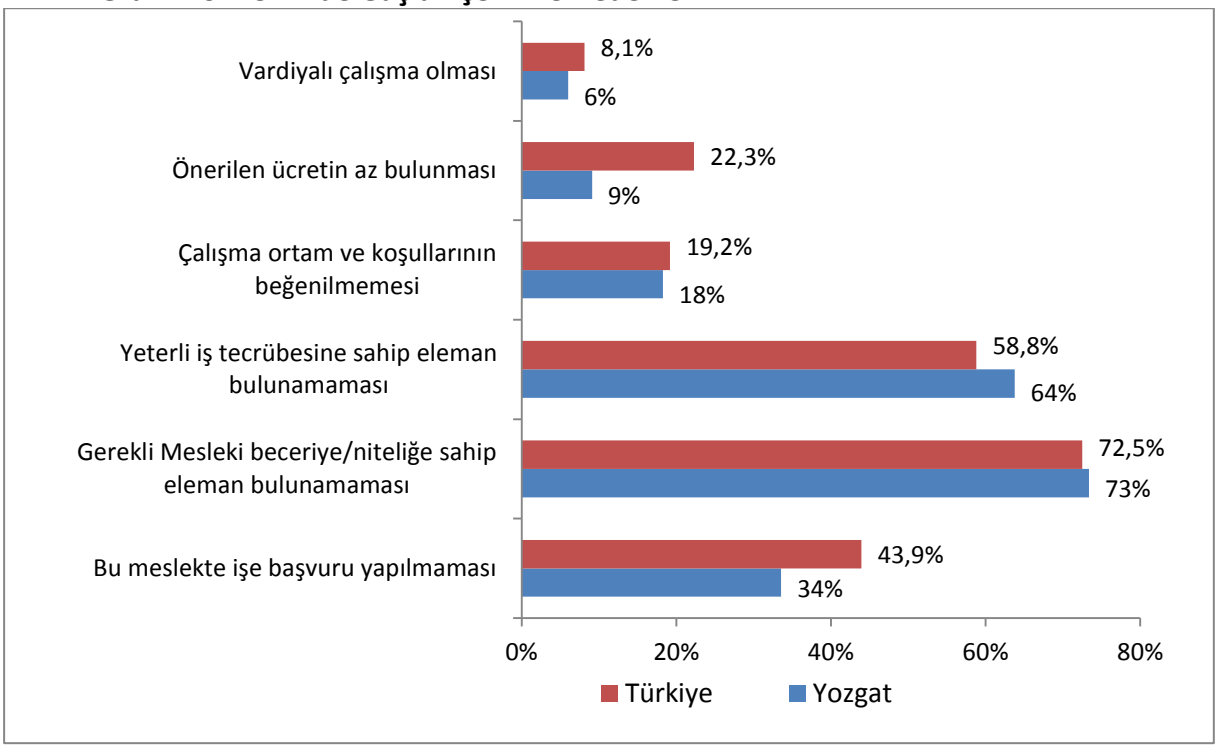

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) verileri Yozgat ve Türkiye genelinde kıyaslandığında, İşgücü temininde güçlük çekme nedenlerinde ilk üç sıralamanın aynı olduğu görülmektedir. Ancak "neden" sıralamasında Yozgat'ı Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki sebep vardır. Bunlardan ilki 13,3 puanlık farkla "Önerilen ücretin az bulunması" , ikincisi de 9,9 puanlık farkla "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması" nedenleridir. Bu iki neden de Yozgat'taki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak Türkiye geneline göre daha az işaretlenmiştir.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

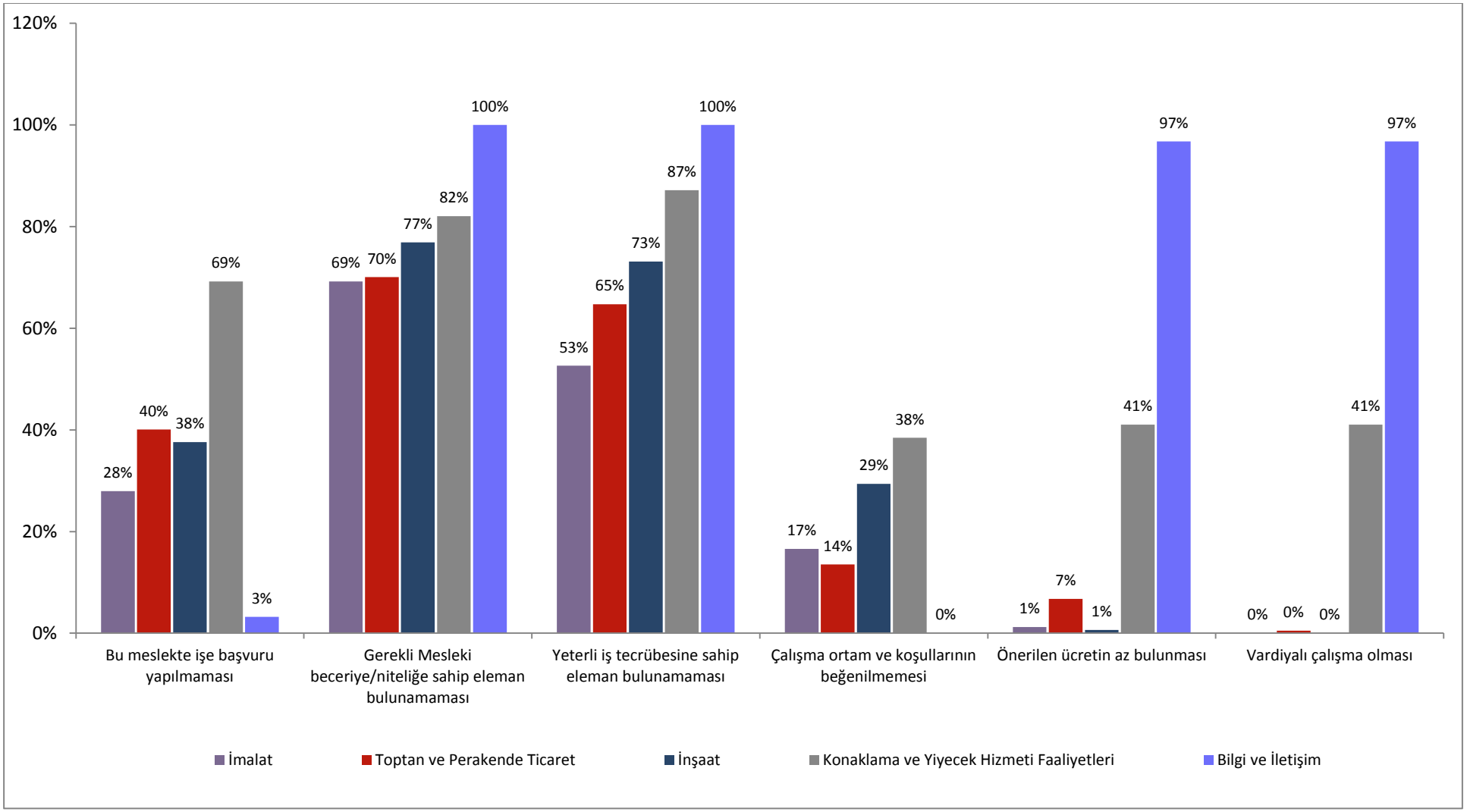

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Sektörler bazında temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde; Yozgat'ta Bilgi ve İletişim sektöründe işyerlerinin tümünün yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması ve gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip elman bulunamaması nedenlerini seçerek bu nedenleri ilk sıraya taşıdığı görülmektedir. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenini seçen işveren yok denecek kadar azken önerilen ücretin az bulunması ve vardiyalı çalışma olması nedenleri yüzde 97 oranıyla ikinci sırayı paylaşmaktadır. Bir diğer dikkat çeken durum ise işverenlerin en az çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi nedenini seçmeleridir. Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin ise, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi seçeneğini eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak görmediklerini ortaya koymaktadır.

Vardiyalı çalışma olması nedenini sadece Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü ile Bilgi ve İletişim sektörü işaretlemiştir. Diğer sektörlerdeki işverenler açısından bu nedenin işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Gerekli mesleki beceriye niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü için ikinci sırada yer alırken diğer sektörlerde yüzde 69 ve üstü oranlarla ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 47: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
SATIŞ TEMSİLCİSİ / PLASİYER	33%	74%	95%	0%	0%	0%
ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)	58%	100%	92%	0%	0%	0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	63%	77%	77%	33%	33%	33%
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	0%	100%	100%	0%	100%	100%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	64%	36%	36%	0%	0%	0%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	71%	29%	0%	100%	0%	0%
MADENCİ (GENEL)	100%	100%	100%	100%	0%	0%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0%	94%	71%	0%	0%	0%
MUHASEBECİ	24%	77%	65%	0%	6%	0%
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	76%	47%	18%	41%	0%	6%
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	0%	65%	82%	12%	0%	0%
KEPÇE OPERATÖRÜ	25%	81%	69%	0%	0%	0%
ÇORAP ÖRME MAKİNESİ OPERATÖRÜ	0%	100%	0%	0%	0%	0%
AHŞAP BOYAMACI	0%	0%	100%	100%	0%	0%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	7%	86%	86%	0%	7%	0%
BETON VE BETONARME KALIPÇISI	21%	79%	58%	64%	0%	0%
SIVACI	31%	100%	62%	0%	0%	0%
SOĞUK DEMİRCİ	75%	100%	75%	0%	0%	0%
GREYDER OPERATÖRÜ	0%	9%	100%	0%	0%	0%
İNŞAAT BOYACISI/BOYACI	18%	100%	73%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük çekilen mesleklerin başında yer alan Satış Temsilcisi/Plasiyer mesleğinde teminde güçlük çekilmesinin sebebi olarak ilk sırada yüzde 95 ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması belirtilmişken, işverenlere göre bu meslekte eleman bulunamaması önerilen ücretin az bulunması, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ve vardiyalı çalışma olması nedenlerinden kaynaklanmamaktadır. Dikkat çeken bir diğer husus ise bu üç nedenin Yozgat'taki işverenler tarafından temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğin 10'unda hiç seçilmemiş olmasıdır.

Çağrı merkezi müşteri temsilcisi, ahşap boyamacı ve greyder operatörü mesleklerinde yüzde 100 oranında yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni teminde güçlük çekilme nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programlarının yaygınlaştırılması bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 48: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	79%	59%
İEP	28%	27%
İşveren Danışmanlığı	67%	74%
KÇÖ	1%	0%
Kurs	5%	1%
Mevzuat Danışmanlığı	63%	71%

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA verilerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri eleman temininde güçlük çekme durumlarına göre incelendiğinde; temininde güçlük çeken işyerlerinin güçlük çekmeyen işyerlerine göre daha fazla; eleman talebi, kurslar ve işbaşı eğitim programlarından faydalandığı görülmektedir. Eleman temininde güçlük çeken ve çekmeyen işyerlerinde eleman talebinde yüzde 20'lik yüksek bir oranda fark olduğu görülürken işbaşı eğitim programında yüzde 1 oranında az bir fark olduğu görülmektedir.

Kurslar ve işbaşı eğitim programları çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çekilen işgücünün yetiştirilmesidir. Özellikle işbaşı eğitim programları bu işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi ve işin, iş başında öğrenilmesi imkânının sunulması anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer hizmetler ise Mevzuat Danışmanlığı ve İşveren Danışmanlığıdır. Temininde güçlük çekilmeyen işyerlerinde her iki İŞKUR hizmetinden de daha fazla faydalandığı görülmektedir.

Tablo 49: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	0	3
İmalat	9	18	27
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	0	1	1
İnşaat	5	2	7
Toptan ve Perakende Ticaret	17	17	34
Ulaştırma ve Depolama	0	2	2
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3	7	10
Bilgi ve İletişim	1	1	2
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	1	2
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	1	1
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2	0	2
Genel Toplam	**41**	**50**	**91**

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre yüzde 0,4lük bir farkla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan yaklaşık her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelendiğinde; Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki tüm işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme, Ulaştırma ve Depolama, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılırken eleman temininde güçlük çeken işyerinin olmadığı tespit edilmiştir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21 Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

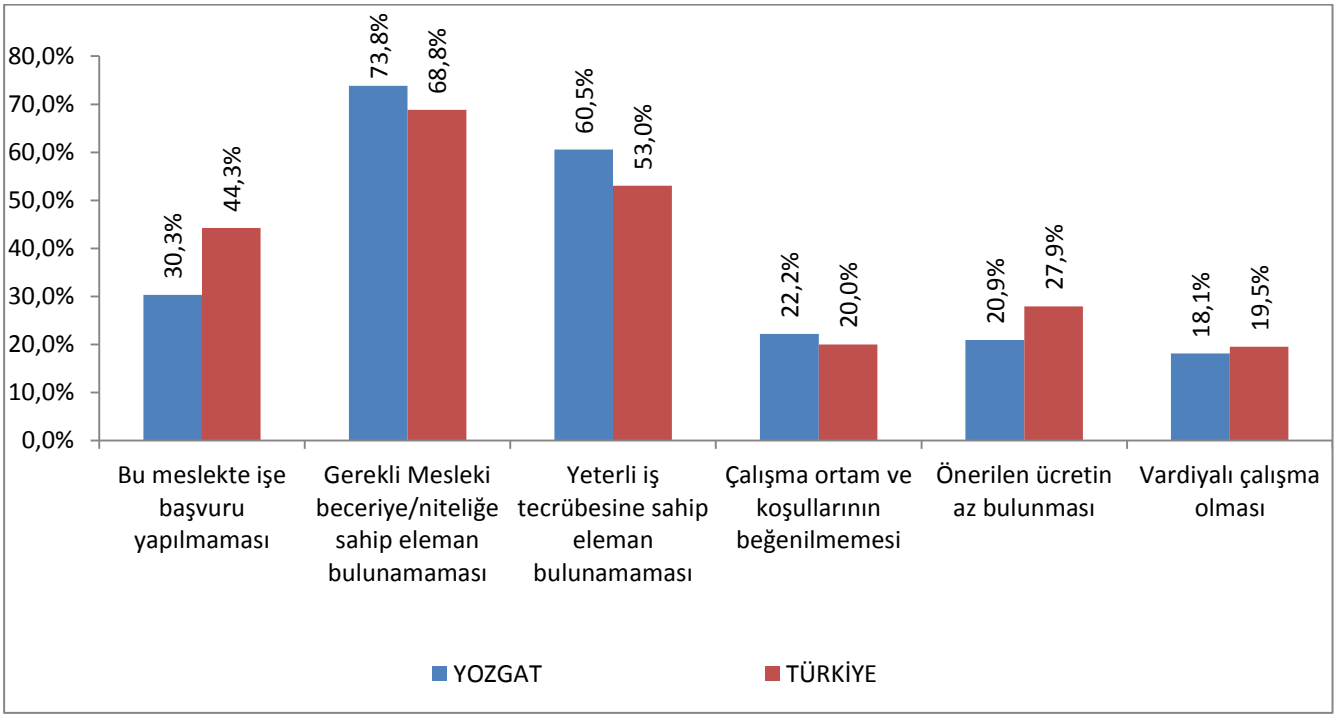

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri incelendiğinde; Türkiye geneli ile Yozgat ilinde ilk üç sıralamanın aynı olduğu görülmektedir. İşverenler ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması sebepleri bildirilmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin nedenlerinden en düşük oranlı olanının Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde eleman temininde güçlük çekme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın bildirilme oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme nedeni olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde elemanın temininde güçlük çekilmesinin başlıca nedeni, gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamamasıdır.

Yozgat'ta İhracat yapan her üç işyerinden ikisi eleman temininde güçlük çekerken bu oran Türkiye genelinde yüzde 35'tir. İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 50: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektörler	**TGÇM HAYIR**	**TGÇM EVET**	**TGÇM Toplam**
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	0	1
İmalat	3	11	14
Toptan ve Perakende Ticaret	2	1	3
Genel Toplam	6	12	18

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Yozgat'ta ihracat yapan işyerlerinden sadece Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe eleman temininde güçlük çekilmezken ihracat yapan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

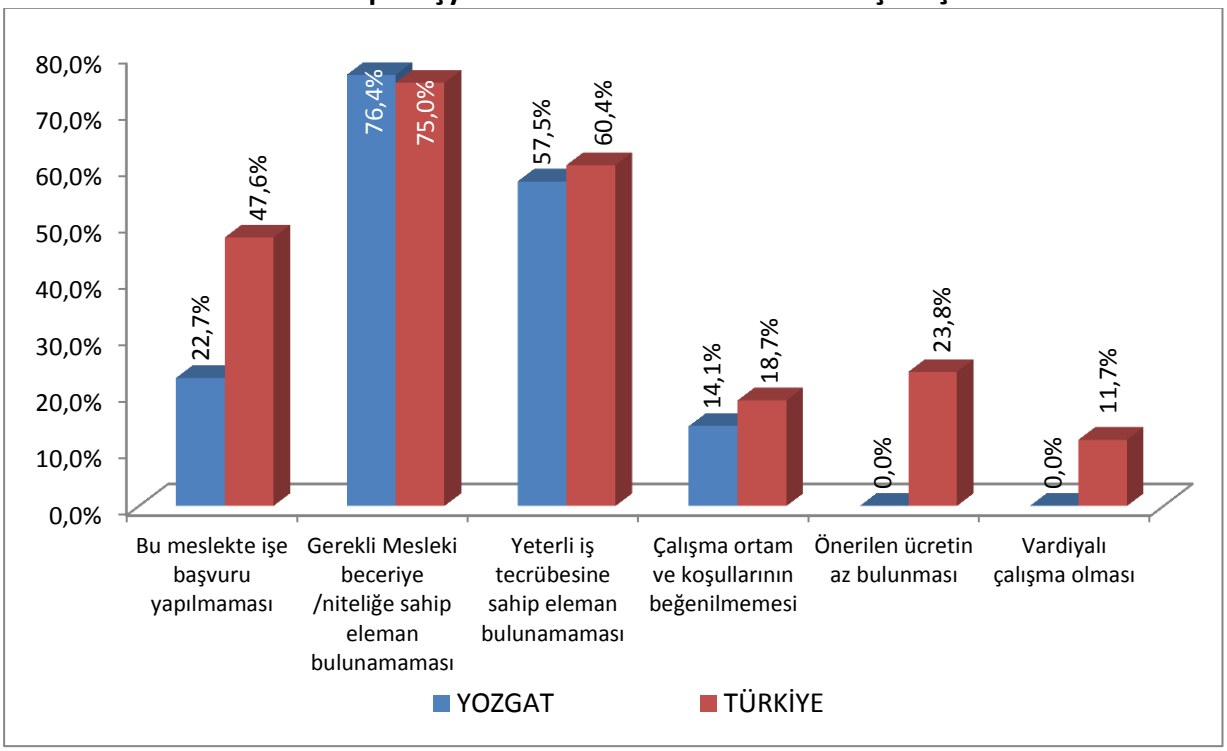

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri eleman temininde güçlük çekme nedenlerine göre incelendiğinde Yozgat ve Türkiye geneli için ilk üç sıra aynıdır. İlk sırayı Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması alırken bunu sırayla Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması nedenleri takip etmektedir.

Yozgat'ta işyerlerinin yüzde 44,7'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 7,8'inin part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 51'i eleman temininde güçlük çekerken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 51: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	10+		
Sektör	**TGÇM Evet**	**TGÇM Hayır**	**Genel Toplam**
İmalat	2	4	6
İnşaat	1	1	2
Toptan ve Perakende Ticaret	6	5	11
Ulaştırma ve Depolama	2	4	6
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2	1	3
Bilgi ve İletişim	0	1	1
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0	1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2	0	2
Eğitim	1	2	3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2	0	2
Genel Toplam	**19**	**18**	**37**

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan yaklaşık her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmektedir.

Yozgat'ta part-time çalışanı olan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekme durumu sektörler bazında incelendiğinde Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde ki tüm işyerlerinin eleman temininde güçlük çektikleri görülmüştür.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

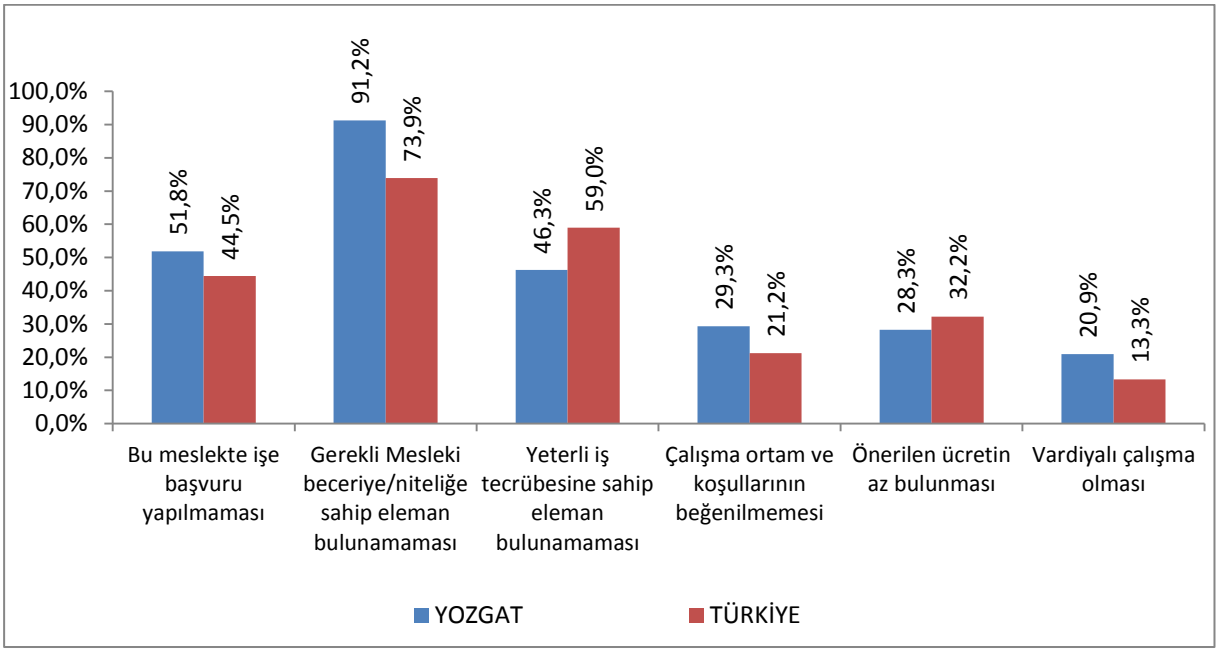

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde vardiyalı çalışan veya ihracat yapan işyerlerinden farklı bir sıralama görülmekte olup Türkiye geneli ile yapılan kıyaslamada ki ilk üç sıralama yer değiştirmiştir. İlk sırada yüzde 91,2 ile Gerekli mesleki beceriye /niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni yer alırken ikinci sırayı yüzde 51,8 ile bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni almıştır. Türkiye geneli sıralamada ikinci sırada olan Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeninin Yozgat ili için üçüncü sıraya kaydığı görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı veya azalışı bekleyip beklemedikleri sorulmuştur. Bu kapsamda işverenler mevcut istihdamlarına göre değerlendirerek bir sene sonrası için planlarını iletmişlerdir. Artış, azalış ve değişmez seçeneklerinin yanı sıra henüz bir planı olmayan işverenler için Fikrim yok seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 52: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,7%
İhracat Yapan İşyerleri	2,1%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	1,7%
Genel Toplam	**5,8%**

Kaynak: İPA 2015

Yozgat ve Türkiye geneli 10 ve daha üzeri kişi istihdam eden işyerleri kıyaslandığında net istihdam değişiminin vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Yozgat için yüzde 2,7, Türkiye için ise yüzde 2,9 olduğu görülmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı sırasıyla yüzde 2,1 ve yüzde 2,8'dir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise Yozgat'ta bu oran yüzde 1,7 iken Türkiye genelinde yüzde 2,6'dır. Yozgat'ın tüm göstergelerde Türkiye genelinin altında olduğu görülmektedir.

İPA çalışmasında Yozgat, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen iki sektör olduğu görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiği diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği tespit edilmiştir.

Tablo 53: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Ulaştırma ve Depolama	35	7,7%
İnşaat	59	3,5%
İmalat	216	5,8%
Bilgi ve İletişim	60	11,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	130	6,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	31	8,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13	5,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	114	15,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3	2,1%
Eğitim	-23	-7,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	30	4,4%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme	7	1,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-2	-1,0%
Genel Toplam	673	5,8%

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam değişim oranları sektörlere göre dağıtıldığında karşımıza Tablo 54'teki oranlar çıkmaktadır. Sektörlerin genelinde artış beklentisi hâkim iken iki sektörde azalış kalan ikisinde ise değişme beklenmemektedir.

Net istihdam değişimi beklentisinin en yüksek olduğu sektör yüzde 15,1 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleridir. İkinci sırada ise yüzde 11,9 ile Bilgi ve İletişim sektörü yer almaktadır. Yüzde 7,7 ile Ulaştırma ve Depolama net istihdam artışı beklenen üçüncü sektördür.

Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde net istihdam artışı ya da azalışı beklemedikleri anlaşılmakta olup Eğitim sektörü ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe net istihdam azalışı beklenmektedir. Eğitim sektörü 2014 yılında da bir azalış beklentisi içerisindeydi. Geçen yıl negatif yönde yüzde 6,4 olan eğitim sektörünün net istihdam değişim oranı bu yıl yine negatif yönde yüzde 7,5 seviyesindedir. Bu negatif değerlere rağmen net istihdam oranlarında genel beklenti yüzde 5,8 oranında pozitif yönlü bir değişme olacağı yönündedir.

Net istihdam artışı beklentisinin sayısal olarak en fazla olduğu sektör 216 ile İmalat 'tır. Buna karşılık NİDO oranı yüzde 5,82'dir.Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe 130 kişilik artış beklenmekte olup NİDO oranı yüzde 6,13'tür.

Tablo 54: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	220	11,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	164	9,1%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	115	3,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	82	6,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yarımcı Profesyonel Meslek Mensupları	21	1,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	76	8,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	-24	-2,1%
Yöneticiler	-5	-2,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	24	23,7%
Genel Toplam	**673**	**5,8%**

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı Yozgat İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre meslek grupları itibariyle net istihdam artışı değerlendirildiğinde, 220 kişilik istihdam artışı beklentisiyle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırayı almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla nitelik gerektirmeyen meslekler ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Meslek grupları net istihdam değişim oranları açısından sıralandığında yüzde 23,7 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunun ilk sırada olduğu görülmektedir. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar yüzde 11,1 ile ikinci sırada yer almaktadır. Net istihdam değişim oranı negatif olan meslek grupları ise Profesyonel Meslek Mensupları ile Yöneticilerdir.

Tablo 55: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TÜNEL KALIPÇI-İNŞAAT
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	KÂĞIT TORBA VE ZARF İMAL İŞÇİSİ (MAKİNEYLE)
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	GAZ ALTI KAYNAKÇISI
ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)	EKSKAVATÖR(KAZIMA VE YÜKLEME) OPERATÖRÜ
DİĞER ŞEKER MUAMELE VE TASFİYE İŞÇİLERİ	BEKO LODER (KAZICI - YÜKLEYİCİ) OPERATÖRÜ
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	BETON POMPA-PÜSKÜRTME OPERATÖRÜ
İNŞAAT BOYACISI/BOYACI	AHŞAP MOBİLYA İMALATÇISI
SIVACI	ÇİMENTO ÜRETİM ELEMANI
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	İŞLETMECİ

Kaynak: İPA 2015

Tablo 56'da net istihdam artışı ya da azalışı beklenen ilk 10 meslek sıralanmıştır. En fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk üç mesleğin hizmet sektöründe olduğu dikkat çekici bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumu Yozgat ilinin bir sanayi şehri olmamasından kaynaklanan doğal bir sonuç olarak değerlendirmek mümkündür. Bazı meslekler 2014 yılında ilk on içine girememişken 2015 yılında ilk 10'da yer almıştır. 2015 yılında yapılan çalışmanın tarihlerindeki değişmeyi bu durumun sebebi olarak görmek mümkündür. Bu duruma Tuğla İmal İşçisi ve Diğer Şeker Muamele ve Tasfiye İşçileri örnek olarak gösterilebilir.

Net istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk sırada inşaat sektöründen Tünel Kalıpçısı mesleği yer almaktadır. Yozgat il sınırları içerisinde halen yapımı devam eden Hızlı Tren inşaatı sebebiyle tünel kalıpçısı mesleğinin istihdam azalışı beklenen meslekler arasında kendine yer bulduğu düşünülmektedir. Üçüncü sıradaki Ağır Kamyon Şoförü mesleği de alt yapı yatırımları henüz tamamlanmamış olan Yozgat ilinde yine doğal bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sırada yine geçen sene sıralamada olmayan mesleklerden biri olan Kâğıt Torba ve Zarf İmal İşçisi yer almaktadır.

Tablo 56: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	ELEKTRİK ARK KAYNAKÇISI (MAKİNE İLE)	AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)
PAZARLAMACI	MEYVE VE SEBZE YETİŞTİRİCİSİ (SERA)	PAZARLAMACI
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	METAL ŞEKİLLENDİRİCİ (ELLE)	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)
MUHASEBECİ	TEMEL METAL ŞEKİLLENDİRME ELEMANI	MUHASEBECİ
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	MOBİLYACI	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ

Kaynak: İPA 2015

İşyeri özelliklerine göre pozitif yönde net istihdam değişimi beklenen meslekler sıralandığında, ilk 5 sıradaki meslek yukarıdaki tabloda verilmiştir.

Vardiyalı çalışma yapan işyerleri arasında ilk iki sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ile Diğer Şeker Muamele ve Tasfiye işçileri meslekleri yer almaktadır. Part-time çalışma yapan işyerlerinde ilk iki sırada Ağaç Biçme Makinesi Operatörü ile Pazarlamacı, ihracat yapan işyerlerinde ise Elektrik Ark Kaynakçısı ile Meyve ve Sebze Yetiştiricisi (Sera) mesleği yer almaktadır.

Tabloda işyeri özelliklerine göre mesleklerin farklılık göstermesi, mesleklerin il genelinde icra edildiği işyerlerinin özellik olarak farklılık göstermesinden kaynaklanmaktadır. Örneğin Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinin Vardiyalı çalışma yapan işyerleri arasında ilk sırada bulunması, bu mesleğin 24 saat hizmet vermesi gerekliliğinden kaynaklanmaktadır.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 57: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	42,9%	0,0%	57,1%	0,0%
İmalat	32,6%	7,4%	23,2%	36,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımı	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
İnşaat	18,3%	8,5%	46,3%	26,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	28,9%	2,6%	23,7%	44,7%
Ulaştırma ve Depolama	22,2%	2,8%	33,3%	41,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	36,4%	13,6%	31,8%	18,2%
Bilgi ve İletişim	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5,9%	11,8%	23,5%	58,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	28,5%	0,0%	47,6%	23,9%
Eğitim	6,3%	18,8%	37,5%	37,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	28,6%	0,0%	14,3%	57,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	16,7%	8,3%	25,0%	50,0%
Genel Toplam	25,7%	5,9%	30,7%	37,7%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Yozgat'taki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

2015 İPA kapsamına giren Yozgat'taki işyerlerinin yaklaşık yüzde 38'inin istihdam ile ilgili geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Yozgat'ta işyerlerinin yaklaşık yüzde 30'u istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Yozgat ilinde her dört işyerlerinden biri geleceğe pozitif bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken, sadece yüzde 5,9'u istihdamlarında azalış olacağı beklentisi içindedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Yozgat'ta en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 50 ile Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımıdır. İstihdam azalış beklentisi en yüksek olan sektör ise yüzde 13,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleridir. İstihdamın değişmeyeceğini en yüksek oranda bildiren sektör ise Gayrimenkul Faaliyetleridir. Fikrim yok seçeneğini en yüksek oranda bildiren sektör ise Finans ve Sigorta Faaliyetleridir.

Tablo 58: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı	İstihdam Azalışı	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İhracat Yapan İşyeri	35,6%	5,3%	30,3%	28,8%
Vardiya Yapan İşyeri	7,0%	35,7%	13,1%	44,2%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	5,2%	1,2%	8,0%	85,7%
Toplam İşyeri	**24,8%**	**4,2%**	**35,5%**	**35,5%**

Kaynak: İPA 2015

İşyeri özelliklerine göre istihdam durumları incelendiğinde istihdam artışının en yüksek olduğu işyeri özelliği ihracat yapan işyerleridir. İstihdam azalışında ilk sırada vardiya yapan işyerleri bulunurken kısmi zamanlı işçi çalıştıran işyerleri yüzde 85,7 gibi yüksek bir oranla "Fikrim Yok" cevabını vermişlerdir. İstihdam değişmeyecek cevabını en yüksek oranda İhracat yapan işyerleri vermiştir.

SONUÇ

2015 yılı Mart-Nisan döneminde gerçekleştirilen Yozgat İli İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı yerel düzeyde kısa dönemli işgücü talebinin eğilimlerini belirlemek, aktif işgücü piyasası politikalarını ihtiyaca uygun planlanması için veri derlemek ve yerel düzeyde genel olarak işgücü piyasası talep verilerini içeren temel bir rapora ulaşmaktır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması Raporu talep ve arz olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. İPA raporunun birinci bölümünü oluşturan arz bölümü TÜİK verileri ve İŞKUR göstergeleri kullanılarak hazırlanmıştır. İkinci bölüm ise referans dönemi içerisinde (16 Mart- 30 Nisan) Yozgat ilinde 482 işyerine uygulanan bilgi formaları analiz edilerek yorumlanmıştır.

2015 yılı verilerine göre Yozgat ilinde 10 ve üzeri işçi istihdam eden 482 işyerinde 11.604 çalışan mevcuttur. Kadın çalışanların oranı %13, erkek çalışanların oranı ise %87'dir. Cinsiyet açısından çalışanlara bakıldığında kadınların oranının erkeklere göre çok geride kaldığı görülmektedir.

Yozgat ilinde ziyaret edilen işyerlerinden yüzde 19'u açık işi olduğunu belirtmiş olup toplam 482 işyerinden 92'sinde 306 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Yozgat'ta açık işi olan işyeri oranının Türkiye genelinden yüksek olduğu görülmektedir. 2014 yılı verileri incelendiğinde ise Yozgat ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 26,8 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yozgat'ta en fazla talep edilen mesleklerin kadın ve erkeklerde farklılık arz ettiği görülmektedir. Talep edilen açık iş sıralamasında kadınlarda ilk üç sıradaki mesleğin Ortacı/Ayakçı, Sekreter ve Temizlik Görevlisi gibi kadınlarla özdeşleşen meslekler olduğu görülmektedir. Erkeklerde ise ilk üç sıradaki mesleğin Madenci (Genel), Ağır Kamyon Şoförü ve Elektrik Ark Kaynakçısı olduğu görülmektedir.

Açık işlerin arama kanallarına göre dağılımı incelendiğinde göze çarpan ilk husus işverenlerin açık işleri ararken İŞKUR ve Akraba-Eş Dost kanalını ilk sırada tercih ettiğidir. Bu iki arama kanalı Türkiye genelinde de ilk iki sırada tercih edilmektedir. Yozgat'ta İŞKUR'un bir arama kanalı olarak ilk sırada tercih edildiği ve Türkiye geneli baz alındığında yüzde 10 oranında daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Bu verinin Yozgat Çalışma ve İş Kurumu'nun işgücü piyasasındaki etkinliğini ortaya koymak adına önemli olduğu düşünülmektedir.

Yozgat genelinde araştırma kapsamında İŞKUR kanalıyla aranması için bildirilen her 10 açık işten 6'sında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenmektedir. Daha sonra Takım Çalışması ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri istenmektedir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süreleri karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 60,1'inin 0-30 günlük bir sürede karşılandığı görülmektedir. Yozgat ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Ancak bazı becerilerde özellikle gün süresi arttıkça beceri düzeyinin talep edilme oranı düşmektedir. Örneğin açık işlerde Fiziki ve Bedensel yeterlilik talep edilme oranı 0-30 gün arası yüzde 55 iken 90 gün ve üzeri bu oran yüzde 16,3'e düşmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere Fiziki ve Bedensel yeterlilik istenen mesleklerin ilk 30 günde daha çok arandığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yozgat ilinde 10 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinin yüzde 44,7'sinin aradığı elemanı bulmakta güçlük çekmesi, Yozgat ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir sıkıntı olduğunu göstermektedir.

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı veya azalışı bekleyip beklemedikleri sorulmuştur. Bu kapsamda işverenler mevcut istihdamlarına göre değerlendirerek bir sene sonrası için planlarını iletmişlerdir. Artış, azalış ve değişmez seçeneklerinin yanı sıra henüz bir planı olmayan işverenler için fikrim yok seçeneği de mevcuttur.

Yozgat ve Türkiye geneli 10 ve daha üzeri kişi istihdam eden işyerleri kıyaslandığında net istihdam değişiminin vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Yozgat için yüzde 2,7, Türkiye için ise yüzde 2,9 olduğu görülmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı sırasıyla yüzde 2,1 ve yüzde 2,8'dir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise Yozgat'ta bu oran yüzde 1,7 iken Türkiye genelinde yüzde 2,6'dır. Yozgat'ın tüm göstergelerde Türkiye genelinin altında olduğu görülmektedir.

Aktif İşgücü Politikalarının oluşturulmasındaki en güçlü veriler hangi mesleklerin istihdamında artış, hangilerinde azalış olacağına dair verilerdir. Elde edilen veriler doğru şekilde politikalara yansıtıldığında, istihdamı artıracağı gibi buna paralel olarak işsizliğin azalmasında da önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

Yozgat İşgücü Piyasası Analiz Raporu, 2014

EKLER

EK 1- 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2- ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ ve ÖRNEK SAYILARI

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460

KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

EK 3- TANIMLAR ve KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıt dışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

EK 4: SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM						
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016**
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	676	12	30	1,74%	4,44%
İmalat	95	3709	107	216	2,80%	5,82%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	393		7	0,00%	1,78%
İnşaat	84	1694	68	59	3,83%	3,50%
Toptan ve perakende ticaret	153	2117	52	130	2,41%	6,13%
Ulaştırma ve depolama	36	454	18	35	3,81%	7,71%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22	357	16	31	4,29%	8,68%
Bilgi ve iletişim	4	506	11	60	2,13%	11,86%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	40		0	0,00%	0,00%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	12		0	0,00%	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	17	204	5	-2	2,39%	-0,98%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	22	753	8	114	1,11%	15,14%
Eğitim	17	312	5	-23	1,67%	-7,48%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	142	0	3	0,00%	2,11%
Diğer hizmet faaliyetleri	12	235	3	13	1,26%	5,53%
Genel Toplam	**482**	**11.604**	**306**	**673**	**2,57%**	**5,80%**

EK 5: 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Yozgat ilinde 29 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 20 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 20 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun

olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Yozgat ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 20 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin yaklaşık yüzde 25'i Toptan ve Perakende Ticaret, yüzde 15'i Ulaştırma ve Depolama sektörlerindedir.

Tablo 60: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve Perakende Ticaret	5	14	0	14
Ulaştırma ve Depolama	3	6	0	6
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	17	2	19
Eğitim	2	12	0	12
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2	4	0	4
Bilgi ve İletişim	1	4	1	5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	7	0	7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1	0	4	4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	4	3	7
İnşaat	1	1	0	1
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	2	1	3
Toplam	**20**	**71**	**11**	**82**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 11 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 82 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 13'si kadın, yüzde 87'ü erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen en fazla çalışan Gayrimenkul faaliyetleri sektöründedir.

20 işyerinden hiçbirisinde açık iş bulunmamaktadır.

Toplamda 3 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen meslekler Garson (Servis Elemanı), İş Makineleri Operatörüdür.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 67 oranında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasından, yüzde 33 oranında Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesidir. Önerilen ücretin az bulunması ve Vardiyalı çalışma olması temininde güçlük çekilen mesleklerin nedeni olarak tercih edilmemiştir.

Yozgat ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 2,4 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 61: **İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler**

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Garson (Servis Elemanı)	1		
Aşçı	1		

Kaynak: İPA 2015

İstihdam artışı beklenen mesleklerde mevcut açık iş talebi görülmemektedir. 2 meslekte 2 kişilik bir istihdam artışı olacağı düşünülürken bunların yaklaşık yüzde 50'si Garson (Servis Elemanı)'dur.